

**Szigetközi vízpótlással szemben
támasztott műszaki és társadalmi
igények, valamint a tényleges
állapot összevetése**

**Zárójelentés
Tsz: 121022**

Másolat

**Megbízó
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
Vízügyi Iroda**

Budapest, 2002. november

**Szigetközi vízpótlással szemben
támasztott műszaki és társadalmi
igények, valamint a tényleges
állapot összevetése**

**Zárójelentés
Tsz: 121022**

**Megbízó
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
Vízügyi Iroda**

Budapest, 2002. november

**Megbízó:
Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
Vízügyi Iroda**

**Szigetközi vízpótlással szemben támasztott műszaki és társadalmi igények, valamint a
tényleges állapot összevetése**

ZÁRÓJELENTÉS

Budapest, 2002. november 30.

Fehér János
elnök-vezérigazgató

**VITUKI CONSULT Rt.
Budapest, Kvassay Jenő út 1. Tel.: 216-5810**

A zárójelentés 5 példányban készült.

Kapják: 3 pld. Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium – Vízügyi Iroda
1 pld. VITUKI CONSULT Rt. tanulmánytár
1 pld. illetékes igazgató

Ezt a zárójelentést a VITUKI CONSULT Rt. készítette legjobb tudásával és gondosságával a vonatkozó **„A Szigetközi vízpótlással szemben támasztott műszaki és társadalmi igények, valamint a tényleges állapot összevetése”** (Munkaszám: 121022) című szerződésben foglaltaknak megfelelően, a Megbízóval egyeztetett mértékű munkaerő és egyéb ráfordítással.

A VITUKI CONSULT Rt. elhárít minden olyan felelősséget a Megbízóval, vagy bármely harmadik személlyel szemben, amely e jelentésre vonatkozó szerződésben foglaltakon kívül eső kérdésre vonatkozik.

Bármely harmadik fél e jelentést csak saját kockázatára használhatja.

ÖSSZEFOGLALÁS

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium - Vízügyi Iroda pályázatot írt ki „A szigetközi vízpótlással szemben támasztott műszaki és társadalmi igények, valamint a tényleges állapot összevetése” címmel, amelyet a VITUKI CONSULT Rt. nyert el. A vízpótlás célja az, hogy orvosolja a Duna elterelésének negatív következményeit, amelyet – többek között – a lakosság is érez, pl.: vízhiány; a szükséges öntözés mértékének és gyakoriságának növekedése; a halállomány pusztulása és fajgazdagságának csökkenése; a természetes növényvilág pusztulása; a vadkár megnövekedése; árvízi helyzet rosszabbodása (bár ez utóbbi néhány helyen, pl. Dunasziget, éppen javult); a házak falának megrepedése; a föld szerkezetének megváltozása; a talajvíz mélységének és minőségének megváltozása; az elköltözések arányának növekedése stb. A munka célja az volt, hogy kérdőívek segítségével felmérjük a szigetközi vízpótlással, valamint annak hatásával kapcsolatos lakossági igényeket.

Első lépésként a felméréshez kiválasztottunk 9 települést oly módon, hogy lehetőleg a Szigetköz minden részét (északi, középső, déli, illetve öreg-dunai, mosoni-dunai, valamint a kettő közötti területet) képviselje valamelyik falu. Második feladatként fórumokat szerveztünk a 9 kiválasztott településen. Az önkormányzatok segítségével (plakátok, szórólapok) meghívott lakosságot a kérdőívek kitöltése előtt röviden tájékoztattuk őket a felmérés céljáról. A munka harmadik fázisában kiértékeljük a kitöltött kérdőíveket. Az összegyűjtött véleményeket, igényeket rendszereztük. Megvizsgáltuk, melyek kapcsolatosak közülük valóban a vízpótlással, melyek tartoznak egészen más szakmai területhez (pl. területrendezéshez), és melyek azok, amelyeknél ennek eldöntéséhez további vizsgálat szükséges. Összegeztük a lakosság tájékozottságának mértékét, a vízpótlás – lakosság szerinti – pozitív és negatív hatását, illetve hiányosságát, valamint felmértük a jövőre vonatkozó igényeket és a lakosság javaslatait. A felsorolt szempontok alapján a következő megállapítások tehetők:

A lakossági fórumok általános tapasztalata:

A fórumokra a lakosoknak csak igen kis százaléka jött el, aminek oka az eddigi sok rossz tapasztalat volt (a politikusok soha nem voltak igazán kíváncsiak a szigetköziek véleményére és igényére, mindig az itt élők feje felett döntöttek...). Mégis, minden eddigi csalódásuk ellenére a Szigetközben élők nagyon várják a lakosság megfelelő tájékoztatását, véleményének figyelembe vételét.

A lakosság tájékozottsága:

A kérdőíves felmérés szerint a Duna elterelésével, a vízlépcsővel illetve a vízpótlással kapcsolatos tájékoztatást illetően a lakosság fele soha nem vett részt semmilyen előadáson vagy tájékoztatáson, 40 %-a csak egyszer-kétszer, 4 %-a azonban rendszeresen tájékozódik. A lakosság 26 %-ának van ismerete a jelenlegi vízpótló rendszerről, 31 %-ának csak részleges. A térségben élők fele több tájékoztatást szeretne kapni a vízpótló rendszerről, 23 % csak változások esetén vár több információt, a lakosok 14 %-a pedig nem a jelenlegi tájékoztatási rendszer szerint kíván a jövőben ismereteket kapni.

Információt az elmúlt évek alatt a legkülönbözőbb helyekről kaptak: MSZMP, tanács, önkormányzat, Duna-kör és más társadalmi szervezetek, Szigetközi Önkormányzatok Szövetsége, vízügyi szakemberek, MTESZ, ÉDUVIZIG-kiadvány, napilapok, média, VITUKI. A lakosság nagy része nem volt megelégedve a tájékoztatással (kevés információ, elégtelen tájékoztatás, a szigetköziek saját tapasztalatától eltérő ismeretek, nem vették figyelembe a hallgatók véleményét és javaslatait, elfogultak voltak az előadók). Információt politikailag semleges, a témában jártas szakértőktől, szakhatóságtól várnak. Ugyanakkor úgy

látják, a politikusok későn vonták be a szakembereket (és akkor is csak saját politikai karrierjük miatt), a térségben élő szakemberek nem keresték a kapcsolatot az önkormányzatokkal és a lakossággal, a térségen kívüli szakemberek pedig nem tudnak azonosulni Szigetköz problémájával. A sok ellentmondásos szakvélemény miatt hiteltelenné váltak a szakemberek a lakosság szemében.

A vízpótlás pozitív hatása a lakosság szerint:

A lakosság véleménye (válaszadók 33-56 %-a) szerint egyes helyeken javult a helyzet, pl. a vízhiány, a halállomány csökkenése, talajvízszint csökkenése és talajszerkezet romlása, a madarak megritkulása, a fokozódó vadkár stb. problémák esetén.

A vízpótlás negatív hatása és hiányosságai a lakosság szerint:

A válaszadók kb. 40 %-a, különösen az Öreg-Duna mellett élők (pl. Dunasziget és Lipót lakossága) a jelenlegi vízpótlás hiányosságának tartják, hogy még így sem elég a víz, még mindig csökken/alacsony a talajvíz szintje, tovább pusztul a természetes növényvilág. Klímaváltozást – vízpótlásnak betudhatóan – elsősorban a Középső és Alsó Szigetközben, a Dunához közeli településeken észlelnek. További (az ökológiailag értékes területek védelmére megvalósított) vízpótlásból adódó probléma, hogy azok a holtágak, ahol eddig úszni és csónakázni lehetett, mostanra vagy túlságosan gyors folyásúvá váltak, vagy elpocsolyásodtak, ami sem a halászatnak, nem a vízi-turizmusnak nem kedvez. Az árvízzel kapcsolatosan a legtöbb helyen azt tapasztalták, hogy rosszabbodott a helyzet.

Lakossági igények:

A lakosság nagyobbik része igényli a hosszú távú fejlesztések, valamint a csatornahálózatok további tervezése és kivitelezése során a vízpótlással kapcsolatos problémák figyelembe vételét és megoldását. A vízpótlás megoldásával kapcsolatosan jónak tartják, ha ebben a társadalmi szervezetek is részt vesznek.

Szinte a teljes lakosság igényli, hogy megegyezés szülessen Szlovákiával, és hogy a Parlament következetesebben kiálljon a Szigetközért az Európai Unió tárgyalásain. Ugyanakkor a szigetközi problémák politikai megközelítése helyett a lakosság azt szeretné, ha kizárólag szakmailag foglalkoznának a megoldással. Mindenki szeretné, sokan szinte követelik, hogy több vizet kell engedni a Duna-mederbe, a Dunának az eredeti medrében kellene folynia, a Duna vízhozamának a felét meg kellene kapnia a Szigetköznek stb. Többen úgy látják, a jelenlegi vízpótlás helyett / mellett másféle vízpótlásra van szükség (konkrét, a teljes Szigetközre kiterjedő javaslatok nincsenek).

Lakossági javaslatok:

A kérdőívekből kiderül, hogy a vízpótlás megoldásán túl fontosnak tartják a Szigetközi Nemzeti Park megalakítását, a megfelelő haltelepítést, az ősi halászati módszerek visszahozatalát (és pl. az elektromos árammal történő horgászás-halászás betiltását), az árvízi erdők telepítését, a rehabilitáció anyagi támogatását, a területfejlesztési és árvízvédelmi tervek kidolgozása során a klímaváltozás miatti árvizek figyelembe vételét. Javasolják Dunakilitinél a megkezdett beruházás befejezését és az erőmű hasznosítását, továbbá a Dunakiliti zsilip üzemeltetésével több víz leeresztését a Dunába, a már meglévő csatornák felújítását, szélesítését, zsiliprendszerrel történő ellátását. Az ágrendszerek beton lezárásainak elbontását, az Árvai kifolyó zsilippel történő lezárását, ami így hajózsilipként is üzemelne, szintén javasolják, akárcsak az ágak közötti esetleges kishajózás megoldását. Javasolják még a mederkotrást, „medermosást”, a Rajka fölötti zsilip rendszeres megnyitását, részletes környezeti, biológiai vizsgálatokat, illetve a mielőbbi árvízvédelmi fejlesztéseket, beruházásokat.

TARTALOMJEGYZÉK

1.	ELŐZMÉNYEK.....	4
2.	A DUNA ELTERELÉSÉBŐL ADÓDÓ PROBLÉMÁK. A SZIGETKÖZI VÍZPÓTLÓ RENDSZER CÉLJA ÉS HATÁSA	4
3.	A VÍZPÓTLÁSSAL KAPCSOLATOS IGÉNYEK VIZSGÁLATA BEJÁRÁSSAL ÉS KÉRDŐÍVVEL....	6
4.	A KIALAKULT ÁLLAPOT JELLEMZÉSE LAKOSSÁGI SZEMMEL	8
5.	LAKOSSÁGI JAVASLATOK A JELENLEGI HELYZET JAVÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE, TENNIVALÓKRA.....	11
6.	MUNKATÁRSÁK.....	14
7.	MELLÉKLET	15

1. ELŐZMÉNYEK

1977. szeptember 16-án Magyarország és Csehszlovákia államközi szerződést kötött a bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer megvalósításáról és üzemeltetéséről.

Társadalmi szervezetek tüntetései és lakossági tiltakozások miatt 1989. májusában a kormány felfüggeszti a nagymarosi építkezést, júliusban a dunakiliti építkezést is felfüggeszti, október végén pedig az Országgyűlés határozatot hoz a nagymarosi erőmű végleges elhagyásáról.

Válaszként 1991. decemberében a csehszlovák kormány határozatban jóváhagyja a bős-i erőmű ún. „C” változat szerinti, 1992. őszi üzembe helyezését, ami a Duna egyoldalú, csak csehszlovák területen megvalósuló elterelését jelenti. 1992. október 25-én a csehszlovák építők Dunacsúnynál, a Duna 1851,75 folyamkilométerénél, mintegy 40 kilométer hosszúságban csehszlovák területre terelték a határfolyót.

1993. december 22-én Az EU Bizottságának képviselője - az ún. háromoldalú szakmai bizottság munkái alapján - javaslatot tett a magyar és a szlovák kormánynak a Duna ideiglenes vízmegosztásáról. Az ajánlat szerint a teljes vízmennyiség 40 százalékát kellene a közös mederbe juttatni. Az ajánlatot a magyar fél elfogadta; a szlovák fél elhalasztotta a választ, a teljesítés lehetőségét műszaki feltételek megvalósításában jelölve meg.

1995. április 19-én a magyar és a szlovák kormány meghatalmazottai Budapesten aláírták a Szigetköz ideiglenes vízpótlása érdekében végzendő műszaki beavatkozásokról szóló szerződést. A szerződés szerint a hágai ítéletig tartó időszakban a szlovák fél éves átlagban 400 köbméter vizet biztosít másodpercenként a közös mederszakaszba, és a magyar fél fenékküszöböt létesít Dunakilitinél a szigetközi ágak vízpótlása érdekében. A szerződés kötésével egyidőben fejezte be a szlovák fél különféle műszaki problémák elhárítását, és maximális szintre emelte a dunacsúnyi tározóban a duzzasztást.

2. A DUNA ELTERELÉSÉBŐL ADÓDÓ PROBLÉMÁK. A SZIGETKÖZI VÍZPÓTLÓ RENDSZER CÉLJA ÉS HATÁSA

A Duna elterelését követően az Öreg-Duna és a Mosoni-Duna vízszintje igen nagymértékben lecsökkent, a főmeder vízszintje Rajka és Dunaremete között helyenként 3-4 métert is süllyedt (az Öreg-Duna átlagos vízhozama alig egynegyedére csökkent), majd hamarosan leürültek a mellékágak (1993. nyarára sok közülük kiszáradt), és jelentősen lecsökkent a talajvízszint. Ennek következtében a Szigetköz alatti több száz méter vastagságú kavicsos tároló jó minőségű vízzel történő ellátottsága megszűnt, megváltozott az egész térség vízháztartása. A főmeder alsó részén intenzív feliszapolódás kezdődött, a kolmatálódott réteg megakadályozza a talajvíz utánpótlódását. A felső és középső szakaszon a Duna korábbi talajvíz tápláló tevékenysége megszűnt, helyette a folyó megcsapolja a talajvizet. Ezzel együtt a felszín alatti vizek áramlási iránya is megváltozott.

A bős-i vízerőmű visszaduzzasztó hatása miatt az alsó mellékág-rendszerekben pangó vizek alakultak ki, ahol a vízáramlási sebesség lecsökkenése miatt a lebegőanyag lerakódott, és 1-2 méter vastagságban iszap borítja a korábbi tiszta kavicsos mederfelszínt. Ennek

következtében eltömődtek a pórusok, a mederüledék szivárgási tényezője az ötvened részére csökkent, a szárazra került mederszakaszokon megtelepedett a növényzet, és felgyorsult a mellékágak feltöltődése.

A vízpótlás szükségességének egyik oka a Szigetköz talajvíz szintjének lesüllyedése, amit a tartósan kis öreg-dunai vízhozam, és az ehhez párosuló alacsony vízállás okoz. Az eddigi tapasztalatok alapján - mivel a talajvíz magassági helyzetét a Duna vízállása határozza meg a területen - az alacsony vízállás következményeként csökkent a Szigetközben annak a területnek a nagysága, amelyen a víztükör eléri a fedőréteg fekvését és így megszűnt a fedőréteg kapilláris vízutánpótlásának lehetősége.

A vízpótlás szükségességének másik oka, hogy a mellékágak és a holtágak vízi életközösségek élőhelyei, valamint a környezetükben élő, nedvességet kedvelő élőlények fennmaradásához a terület vízellátásának javítására van szükség.

A fenti, és egyéb problémákkal foglalkozó eddigi vizsgálatok, kutatások és elemzések egymásnak időnként ellentmondanak, de általánosságban elmondható, hogy a legtöbb tanulmány szerint a kialakult helyzet egyaránt igen kedvezőtlen feltételeket teremt a mezőgazdasági termelés, az erdészet, az ökológia, a halászat, az idegenforgalom szempontjából, sőt, veszélyezteti az ivóvízellátást is. Ráadásul a keletkezett károk felbecslésénél megállapították, hogy „a Szigetközben a használattal közvetlenül össze nem függő értékben jelentkező károk értéke meghaladhatja a használattal összefüggő értéket, ugyanis a Szigetköz térségben (*előforduló*) a vízi ökoszisztémák viszonylag ritkák és különösen értékesek.”

Az így kialakult helyzetben mindenképpen vízpótlásra volt és van szükség. Először kísérleti jelleggel szivattyús vízpótlással próbálkoztak. Ez a magas költségek és az alacsony hatékonyság mellett, a lakosság számára „ellenszenves” megoldás volt az állandó, nagy zaj és az erős levegőszennyezés miatt. Ezután az 1843. fkm-nél megépítették a fenékküszöböt, amely jelenleg is üzemel, hogy így visszaduzzasztással – amennyire lehetséges – pótolni lehessen a vizet a mellékágrendszerekben és a talajban is.

Az ideiglenes fenékküszöb megépítésével (1995.) és üzemeltetésével megnőtt a vízmennyiség a Dunában, a mellékágakban, és emelkedett a talajvíz szintje is, a Duna elterelése előtti időszakhoz képest. A KöM információi szerint mind a 60 talajvíz figyelőkút vízszintemelkedést mutatott, a kutak 85 %-ánál pedig a talajvízszint az elterelés előtti értéket is meghaladta. A mérések alapján megállapítható, hogy a Mosoni-Duna vízpótlása, illetve maga a vízpótlás stabilizáló hatással van a Szigetköz talajvízszintjére. A szakértők szerint a talajvízhelyzetet tovább javítaná, ha a vízpótlást kiterjesztenék az Ásványrárói ágrendszer alsó szakaszára és a Bagoméri ágrendszerre.

3. A VÍZPÓTLÁSSAL KAPCSOLATOS IGÉNYEK VIZSGÁLATA BEJÁRÁSSAL ÉS KÉRDŐÍVVEL

A kérdőíves felmérés célja

A felmérés célja azon lakossági igények felmérése volt, amelyek a Duna elterelését követő vízpótlással kapcsolatosak. A kapott eredményeknek a szakmai, kutatási eredményekkel és megállapításokkal való összevetése alapján elkülöníthetők a „reális” és „jogos” lakossági vélemények és „kívánságok”, amelyek mielőbbi megoldást igényelnek, továbbá azok, amelyek esetében nem egyértelmű, hogy valóban a vízpótláshoz kapcsolódó problémák-e, így ez utóbbiaknál további vizsgálatok szükségesek.

A kérdőívek készítése során tanulmányoztunk hasonló, környezetvédelmi témájú, szociológusok és NGO-k által készített kérdőíveket, illetve kérdőíves felméréseket és azok eredményét, hogy a tapasztalatokat felhasználva minél reprezentatívabb eredményt kaphassunk.

A kérdőív kidolgozása során figyelembe vettük többek között a REFLEX Környezetvédelmi Egyesület 1994-ben készített, a Duna elterelésével kapcsolatos kérdőívét is. A Megbízó és az önkormányzatok véleményének figyelembe vételével véglegesített kérdések segítségével végeztük a lakossági igények felmérését.

A bejárás tapasztalatai

A lakossági igények felmérését szeretnénk volna úgy végezni, hogy a Szigetköz minden településén a háztartásoknak legalább a felét, egyenkénti megkereséssel, interjúval kikérdezzük. A rendelkezésre álló idő rövidege miatt erre nem volt lehetőség. Ezért kiválasztottunk 9 települést olyan módon, hogy így felmérhető legyen megközelítőleg a teljes Szigetköz. A következő helyeken kérdeztük és gyűjtöttük a lakosság véleményét: Dunasziget, Lipót, Ásványráró, Darnózseli, (Hédervár – ezt nem tudjuk igazán figyelembe venni, mert csak 2 db kitöltött adatlap van), Máriakálnok, Kimle, Mecsér és Nagybajcs.

Előzetesen megkerestük az önkormányzatokat, velük egyeztetve lakossági fórumra hívtuk meg az adott település lakosságát. Ott rövid tájékoztatást adtunk a kérdőív céljáról, az eredmények felhasználásáról, megválaszoltuk a felmerülő kérdéseket, szétosztottuk a jelenlévők között a kérdőíveket, majd kitöltés után begyűjtöttük azokat. A fórumok mellett minden egyéb lehetőséget és helyszínt próbáltunk felhasználni a lakosság véleményének felmérésére, pl. étterem, kocsma, pizzéria stb.

Az önkormányzatok segítségével szervezett fórumokra meglehetősen kevesen jöttek el. Kirívó példa erre Halászi, ami eredetileg szerepelt a kiválasztott települések között, itt azonban senki nem jött el a lakossági fórumra, még az önkormányzattól sem. Elhangzott, ez az érdektelenség azért van, mert a Szigetközben élők úgy érzik, minden a fejük felett történik, a lakosság kihagyásával, és eddig úgy érezték, senki sem kíváncsi igazán a véleményükre, mindenki csak saját politikai vagy egyéb karrierjéhez akarja őket felhasználni. Ugyanakkor a többség nagyon örült a mostani felmérésnek, és bizakodnak benne, hogy valamilyen – számukra pozitív – eredménye is lesz.

Mindenhol elvállalták, többnyire az önkormányzat, hogy különböző szervezeteken (pl. nemzetiségi és nyugdíjas klub, faluház, táncház stb.) keresztül megpróbálják azokkal is kitölteni a kérdőívet, akik a meghirdetett fórumra nem jöttek el, és hogy a kitöltött kérdőíveket visszaküldik. Sajnos csak 2 településből kaptunk további kitöltött kérdőíveket utólag, postán.

A lakosság számára készített kérdőívek, és a válaszok kiértékelése

A kérdőívek fő témája természetesen a vízpótlás volt, különböző szempontból. Azonban ahhoz, hogy teljesebb képet kaphassunk, próbáltuk felmérni a lakosság ismeretét és véleményét a Duna elterelésével kapcsolatosan is, illetve kíváncsiak voltunk arra is, hogy a Szigetközben élők mennyire érzik úgy, hogy a kellő tájékoztatást megkapták és megkapják. További kérdések annak felmérésére vonatkoztak, hogy a „saját bőrükön” mennyire érzik azt, hogy valóban értük (is) próbált a helyzetet javítani a mindenkori kormány és a politikusok, valamint a szakemberek (lásd 1. sz. melléklet).

Voltak olyan kérdések (pl. ki milyen régóta lakik a Szigetközben, mennyire gyakran járkal, dolgozik, sportol a térség nem lakott részein, van-e és milyen használatú földje stb.), amelyek alapján úgy terveztük, hogy el tudjuk különíteni azokat, akik régebb óta és sokat járnak a Szigetközbe, és ezért jobban is ismerik azt, mint a többiek. Az eredeti elképzelés az volt, hogy súlyozásos pontozásos módszerrel értékeljük ki a válaszokat. Ennek megfelelően a „tapasztaltabb” lakosok válaszait nagyobb mértékben vettük volna figyelembe. Ám a kérdőívek kitöltése során kiderült, hogy erre valójában nincsen szükség, mivel azok a lakosok, akik esetleg csak pár éve élnek a Szigetközben, általában már előtte is igen gyakran megfordultak itt (a földeken, folyóknál, csatornáknál esetleg még gyakrabban, mint a „bennszülött” lakosság), mivel itt dolgoztak vagy sportoltak, esetleg itt laknak a rokonaik stb. Ezért közülük a legtöbben jól ismerik a Szigetközt, és tapasztalataik vannak a végbement változásokról is.

A kérdőív kérdései kiterjedtek a települések csatornázottságára, és a csatornákra történt rácsatlakozásokra is. Ez azért nagyon fontos terület, mert a Szigetköz laza, hordalékos talajszerkezete miatt, a sérülékeny vízbázisok védelme miatt a veszélyeztetett területeken 1996-ra megvalósították a települések teljes csatornázottságát. Ugyanakkor, viszonylag új felmérések szerint a lakossági rákötések aránya – településtől függően – csupán 34 és 100 % között változik, ami igen kedvezőtlen nem csak a vízbázisok védelme szempontjából, hanem a sok helyen alulterhelt szennyvíztisztító telep üzemeltetési, tisztítási problémái miatt is.

A jelen kérdőívre adott válaszok alapján Szigetköz átlagos csatornázottsága 95 %-os (szemben az ismereteink szerinti 100 %-kal), a lakossági rácsatlakozási arány pedig 93 %-os, ami jóval magasabb, mint az egyéb, vélhetően részletesebb felmérésekből származó 34-100 % közötti érték. Ez azt jelzi, hogy ehhez a kérdéskörhöz hasonlóan valószínűleg eltéréseket találunk a többi kérdés esetében is, ha megoldható lenne egy, az egész Szigetközt lefedő, házról-házra járva történő kérdőíves kikérdezés.

Tartottunk attól, hogy a meghirdetett lakossági fórumra csak az a néhány ember fog eljönni, akik mindig mindenhol ott vannak, és ezért nem fogunk reális, az egész település lakosságának véleményét tükröző képet kapni a válaszok alapján.

Azt tapasztaltuk, hogy a legtöbb településen valóban csak a „megrögzött” gyűléslátogatók voltak jelen, viszont az is kiderült, hogy ezek az emberek gyakran a település „hangadóit” (nem feltétlenül rossz értelemben), akik – sokszor akaratuk ellenére – erősen befolyásolják a többi embert. Így ha a települések lakosságának akár 70-80 %-a is jelen lett volna, nagy valószínűséggel hasonló válaszok születtek volna. Ezt kivédeni csak úgy lehet, ha a lakosságot nem összehívva, hanem házról-házra járva, egyenként, de legalábbis családokként kérdezzük ki. Erre azonban jelen munkánk során a rendelkezésre álló idő nem volt elegendő.

4. A KIALAKULT ÁLLAPOT JELLEMZÉSE LAKOSSÁGI SZEMMEL

A kérdőívekre adott válaszok alapján általánosságban elmondható, hogy az egyes településeken a lakosság véleménye és igénye attól függ, hogy a település a Szigetköz melyik részén helyezkedik el. Pl. északon az Öreg-Dunához és a Dunakiliti-tározóhoz közel (Dunasziget), az Öreg-Duna „mellett” középen (Lipót) vagy délen (Ásványráró), az Öreg-Duna és a Mosoni-Duna „között”, viszonylag középen (Darnózseli, Hédervár), a Mosoni-Duna mellett (északról dél felé: Máriakálnok, Kimle, Mecsér), vagy egészen délen, az elterelt Duna-ág és az Öreg-Duna találkozási pontja alatt, de a Mosoni-Dunának az „egyesített” Dunába történő befolyása felett (Nagybajcs).

A Mosoni-Duna melletti lakosság egy részének véleménye a szakmai/műszaki tapasztalatoktól is eltérő (pl. ahol kismértékben kimutatható a talajvíz süllyedése a Duna elterelése óta, és ahol a mérések alapján a vízpótlás nem tudta teljesen megoldani ezt a problémát, ott a lakosság egy része semmit nem érzékel ebből, egy másik része viszont határozottan állítja, hogy tapasztalta a Duna elterelésének a talajvízszintre gyakorolt hatását a Mosoni-Duna melletti területeken is. Megjegyezzük, a Duna elterelésének és a vízpótlásnak a Mosoni-Duna melletti területekre gyakorolt hatásáról az egyes szakértők véleménye eltér egymástól.

Általános, szóban elmondott vélemények:

Az Öreg-Duna mellett élők erősen panaszkodtak a vízhiányra és következményeire, pl. a vaddisznók elszaporodására, a halállomány pusztulására és fajgazdagságának csökkenésére (véleményük szerint a hallépcső kevés), a házak megrepedésére, valamint arra, hogy mostanra folyamatosan szükségessé vált az öntözés (szemben a korábbi gyakorlattal, amikor erre csak időszakosan volt szükség). Általános probléma, hogy azok a holtágak, ahol eddig úszni és csónakázni lehetett mostanra vagy túlságosan gyors folyásúvá váltak, vagy elpocsolyásodtak stb. Az árvízzel kapcsolatosan a legtöbb helyen azt tapasztalták, hogy rosszabbodott a helyzet. Volt azonban olyan település is, ahol azt tapasztalták, a Duna elterelését és a vízpótlást követően az egyetlen pozitív következmény az lett, hogy a „szokásos”, általában kb. 8-10 évente előforduló rendkívül nagy árvíz viszonylag problémamentesen átvészelték. Előfordult azonban az is, hogy a lakosság minden problémáját (az időjárás megváltozását, a település lakosságának csökkenését stb.) a Duna elterelésével hozta kapcsolatba, és ezekre is a vízpótlástól várnak néhanyan megoldást.

Általános vélemények a kérdőívek alapján:

Az Öreg-Duna mellett élő lakosság 60-100 %-a van azon a véleményen, hogy saját kertjében is tapasztal olyan problémákat, amelyek a Duna elterelésére vezethetők vissza. Közülük (a Mosoni-Duna mellett élőkhez képest) viszonylag sokan gondolják úgy, hogy megváltozott a föld szerkezete, csökkent az értéke, megváltozott a talajvíz mélysége és minősége, a Duna egyes szakaszai elpocsolyásodnak, másféle mezőgazdasági növények termesztésére kell(ett) átállni, repedeznek a házak, nőtt az elköltözések aránya, kevesebb befektetőt vonz a vidék. Azzal viszont minden településen sokan egyetértettek, hogy pusztul a természetes növényvilág, megváltozott a Szigetköz mikroklímája, csökkent a halak és vadak mennyisége.

A Duna elterelésének a Szigetközben élők 41 %-a szerint semmilyen pozitív eredménye nem volt. A többi 59 %-ból néhányan azonban a következmények közül jó dolognak tartják azt, hogy a folyó elterelését követően több földet lehet mezőgazdasági termelésbe bevonni, könnyebben természetes növényeket lehet termeszteni magasabb haszonnal, a kevesebb turista miatt csendesebb lett a környék, jobban felfigyeltek a térségre és így több támogatást kap.

A Duna elterelését, vízlépcsőt illetve vízpótlást illető tájékoztatással kapcsolatosan a lakosság 50 %-a úgy nyilatkozott, hogy soha nem vett részt semmilyen előadáson vagy tájékoztatáson. A válaszadók 18 %-a egyszer, 21 %-a kétszer, 4 %-a pedig rendszeresen részt vett ilyen tájékoztatáson. Információt az elmúlt évek alatt a legkülönbözőbb helyekről kaptak: MSZMP. tanács, önkormányzat, Duna-kör és más társadalmi szervezetek, Szigetközi Önkormányzatok Szövetsége, vízügyi szakemberek, MTESZ, ÉDUVIZIG-kiadvány, napilapok, TV, VITUKI. A tájékoztatás értékességéről, illetve arról, hogy kitől szeretnék tájékoztatást kapni, szintén nagyon vegyes válaszok születtek. Általában – a lakosság 90 %-a – nem voltak megelégedve a tájékoztatással (kevés információ közlés, elégtelen tájékoztatás, a szigetköziek saját tapasztalatától eltérő ismeretek, nem vették figyelembe a hallgatók véleményét és javaslatait, elfogultak voltak az előadók). Információt politikailag semleges, a témában jártas szakértőktől, szakhatóságtól várnak.

A vízpótlással kapcsolatosan a lakosság 26 %-a válaszolta, hogy van ismerete a vízpótló rendszerről, 31 %-ának pedig részleges ismeretei vannak. A térségben élők fele több tájékoztatást szeretne kapni a vízpótló rendszerről, 23 % csak változások esetén vár több információt, a lakosok 14 %-a pedig nem a jelenlegi tájékoztatási rendszer szerint kíván a jövőben ismereteket kapni.

A válaszadók kb. 40 %-a véli úgy, hogy a vízpótlás ellenére tovább pusztul a természetes növényvilág, főleg, de nem kizárólag az Öreg-Duna közeli településeken. Klímaváltozást – vízpótlásnak betudhatóan – elsősorban a Középső és Alsó Szigetközben, a Dunához közeli településeken észlelnek. A legérzékenyebb területen élők (pl. Dunasziget és Lipót lakossága) közül többen látják úgy, hogy a vízpótlás ellenére is csökkent a talajvíz szintje. Ugyanakkor szinte az egész Szigetközben a lakosság kb. 30 %-a szerint a vízpótlás megoldást jelentett legalábbis néhány, a Duna eltereléséből bekövetkezett problémára.

A válaszadók 33-56 %-a véli úgy, hogy a vízpótlás javított a következő problémákon:

- árterekben fészkelő, költő madarak megritkulása
- fokozódó vadkár
- halállomány csökkenése
- talajvízszint csökkenése és talajszerkezet romlása miatt néhány honos mezőgazdasági növény gazdaságtalanná váló természetése
- a föld felső rétegének erodálása (talajszerkezet változás, erdő csökkenés, páratartalom csökkenés miatt)
- egyre kevesebb helyben maradó mezőgazdasági vállalkozó

A válaszadók 17 %-a jelezte, hogy részt vett a vízlépcső, illetve a Duna elterelése elleni demonstráción. Ezeknek az embereknek csupán pár %-a gondolja úgy, hogy több-kevesebb pozitív hatása is volt a megmozdulásnak.

A vízpótlással kapcsolatos döntéshozatalban a lakosság nem kíván véleményt nyilvánítani (összesen átlagosan 58 % véleménye ez), az önkormányzatra bízva a döntést, egyrészt mert csalódott, másrészt a korábban pénzhány miatt elutasított kérések miatt. A hosszú távú fejlesztésekkel, valamint a csatornahálózatok további tervezésével és kivitelezésével kapcsolatosan a lakosság több mint fele úgy véli, hogy figyelembe kell venni a vízpótlással kapcsolatos problémákat, és meg kell azokat oldani.

A helyi társadalmi szervezetek vízpótlással és annak hatásával kapcsolatos tevékenységét a lakosság több mint fele szívesen látná. Jóval kevesebben (11-20 %) gondolják azt, hogy – elsősorban a térségen kívüli – társadalmi szervezetek elsősorban saját érdekeik érvényesítéséhez használják fel a szigetközi problémákat, csak formális kapcsolatra törekednek az ott élőkkel, illetve csak kárt okoztak Szigetköznek.

A szigetközi problémák politikai megközelítését a lakosság nem szereti, közel 90 %-uk szerint a Parlament és a politikusok nem igazán foglalkoznak a valódi problémákkal, vagy csak politikai sikon, és sokan úgy gondolják, rossz döntéseikkel a politikusok tovább fokozzák Szigetköz negatív megítélését és a károkat.

A Szigetközzel foglalkozó szakemberekről kevesen nyilatkoztak (a válaszadók kevesebb mint 40 %-a). Közülük a legtöbben úgy gondolják, a politikusok későn vonták be a szakembereket, helyette saját, egyéni megnyilvánulásokra törekedtek. Az ebben a témában választ adók kevesebb mint fele szerint a politikusok (helyi és megyei) csak saját politikai karrierjük miatt vonták be szakembereket, de azoknak a szakmai hitelessége is megkérdőjelezhető ezek után. Szintén egy kisebb százaléka a választ adóknak hiányolta, hogy a térségben élő szakemberek nem keresték a kapcsolatot az önkormányzatokkal és a lakossággal. Ugyanakkor a térségen kívüli szakemberekről a lakosság majdnem fele úgy gondolja, hogy nem tudnak azonosulni Szigetköz problémájával, illetve a sok ellentmondásos szakértői vélemény miatt hiteltelenné váltak az emberek szemében.

A vízpótlást illetően minden településen a többség (átlagosan a térség lakosságának 65 %-a) azon a véleményen volt, hogy ezt a problémát csak Szlovákiával közösen lehet megoldani, valamint, hogy a helyzeten csak javítani lehet, de a Duna elterelése előtti állapotot nem lehet visszaállítani.

5. LAKOSSÁGI JAVASLATOK A JELENLEGI HELYZET JAVÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE, TENNIVALÓKRA

Olyan vélemények, amelyekkel szakmai szempontból célszerű foglalkozni

(A dőlt betűs mondatok a lakosság megállapításai vagy igényei)

A szigetközi lakosság megfelelő tájékoztatása, véleményének figyelembe vétele, több lakossági fórum ebben a témában:

Az eddigi negatív véleményük ellenére a lakosság mégis szeretné, hogy a jövőben megfelelő tájékoztatást kapna a vízpótlásról, és az azzal kapcsolatos egyéb dolgokról (illetve a Duna eltereléséhez fűződő mindennemű problémáról), illetve azt is szeretné, hogy döntéshozatal előtt a véleményüket is kikérdezzék.

Ehhez véleményünk szerint szükséges egy olyan átfogó, szintetizáló tanulmány készítése, amely minden szakmai szempont szerint megvizsgálja a vízpótlás témáját, és olyan javaslatokat ad, amelyek – legalábbis ésszerű kompromisszumokkal – minden szakmai terület szakembereinek számára elfogadható. Ennek az összefoglaló tanulmánynak a megállapításainak és javaslatainak a megfelelő indoklással történő ismertetése a lakosság felé igen fontos lenne.

Dönteni a Dunakiliti erőmű sorsáról, üzembe kellene helyezni:

A lakosság jelentős része szerint nem szabad kihasználatlanul hagyni a megkezdett beruházást, be kell fejezni és hasznosítani kell.

Ennek lehetőségét, megvalósítását vagy elvetését meg kell vizsgálni, különböző szakmai, illetve gazdasági szempontból egyaránt

A Dunakiliti szilip üzemeltetésével több vizet kell ereszteni a Dunába

A már meglévő csatornákat kellene felújítani, szélesíteni, sziliprendszerrel ellátva vissza lehetne tartani, illetve át lehetne engedni a magasabb vízszint mennyiségét:

Ennek célszerűsége, illetve megvalósíthatósága, valamint költsége szintén további vizsgálatot igényel.

A jelenlegi vízpótlás helyett / mellett másféle vízpótlásra van szükség.

Meg kellene építeni a Nagymarosi Duzzasztóművet.

Haltelepítésre van szükség a Szigetközben:

Árvízi erdők telepítése, velük való gazdálkodás szükséges, valamint a rehabilitáció anyagi támogatása.

A klímaváltozás miatti árvizeket is figyelembe kell venni a (területfejlesztési?, árvízvédelmi ?) tervek kidolgozása során.

Szakemberekre kell bízni a vízpótlás és egyáltalán a problémák megoldását, nem a politikusokra.

*Vissza kell állítani az eredeti állapotot:
Lehetetlen.*

Vízi turizmus fejlesztése: jelenlegi 2-féle vízállapot: pocsolya és rohanó.

Ez az adott helyszínen problémát okoz (megszűnt a korábbi úszási, horgászási, csónakázási lehetőség), viszont a Szigetköz másik részének (ökológiai) védelme miatt szükséges. Javasolt a kérdéses helyeket újra tanulmányozni, amennyiben lehetséges, kompromisszumos megoldást találni, ami segít mind a korábbi állapot legalábbis részleges visszaállításában (folyószakaszt, holtágat úszásra, horgászásra, vízi turizmusra alkalmassá tenni ismét), illetve a biztosítja a szükséges ökológiai védelmet is.

Az ágrendszerek beton lezárásait el kell bontani, az Árvai kifolyót zsilippel kell lezárni, ami hajózsilipként is üzemel, és meg kell oldani az ágak közötti esetleges kishajózást.

Ez további vizsgálatot igényel, hogy mennyire szükséges valóban, illetve milyen hatással lesz a vízpótlásra.

Mederkotrás, „medermosás” szükséges, valamint a Rajka fölötti zsilip rendszeres megnyitása

Részletes környezeti, biológiai vizsgálatok:

Ez folyamatban van, történik. Javasolt a lakosságnak az eddiginél hatékonyabb tájékoztatása ezen a területen is.

Árvízvédelmi fejlesztések, beruházások végzése szükséges.

Olyan vélemények, amelyekkel vízpótlás szakmai szempontjából nem célszerű foglalkozni, mivel más kategóriába tartoznak (pl. területrendezéshez, politikához)

Szigetközi Nemzeti Park létrehozása (Darnózseli)

A Szigetköz egy része már jelenleg is fokozottan védett terület, a jellegzetes vízrendszer, állat- és növényvilág megőrzése céljából. Az Országgyűlés korábban már kezdeményezte, hogy Ausztria, Csehország, Szlovákia és Magyarország hozzák létre közösen a Dunai Nemzeti Parkot 1995. végéig. Ez azonban nem történt meg. Ismereteink szerint még tart a szakmai vita egy, ugyanezen a területen létrehozandó, natúr park létesítésével kapcsolatban, bár már 1994-ben kidolgoztak a Dunai Nemzeti Parkra vonatkozóan egy tervezetet, amelynek 2000-ben elkészült az aktualizált változata is.

Politika: megegyezés Szlovákiával, illetve a Parlament következetesebb kiállása a Szigetközért az EU tárgyalások során. Befektetésekre van szükség.

Ezt politikai eszközökkel lehet megvalósítani.

Több vizet kell engedni a Duna-mederbe, a Dunának az eredeti medrében kellene folynia, a Duna vízhozamának a felét meg kellene kapnia a Szigetköznek stb.:

Ezzel kapcsolatos bármilyen eredmény elérése, engedmény kiharcolása politikai feladat.

Eddig nem történt meg a kártérítés, folytatni kellene a rehabilitációt

Politikai irányoktól független területfejlesztés, döntéshozatal. A Szigetköz előtérbe helyezése önös érdekek nélkül.

Bizonytalan, hogy a vízpótláshoz kapcsolódik-e a probléma. További vizsgálatra érdemes vélemények, amelyekkel célszerű foglalkozni

A Dunakiliti-tározó üzembehelyezésével megváltozott az éghajlat, illetve megváltoztak a csapadékviszonyok a Szigetköz egyes területein, pl. Dunaszigetnél (m megszűntek az áztató nyári záporok, helyettük – más irányból – „durva” zivatarok vannak a tározó megépítése óta).

Az tény, hogy a Szigetközben lévő nagy felszíni vízfelületek speciális mikroklímát kialakító páratartalmat befolyásoló hatással rendelkeznek. Nem lehet egyértelműen eldönteni, hogy a fenti lakossági panasz az egész Földön tapasztalható globális felmelegedéssel és éghajlatváltozással áll-e kapcsolatban, vagy valóban a tározó feletti, nagy tömegű telített levegő befolyásolja a helyi éghajlatot, esetleg a kétféle hatás együttes eredménye a megváltozott időjárás.

A talajvíz csökkenése a Szigetközben, különösen az Öreg-Duna közeli földeken.

Egészen biztos és nyilvánvaló, hogy a Duna elterelése óta a Szigetközben csökkent az átlagos talajvízszint. Azonban a talajvízszint csökkenésének oka feltehetően nemcsak a Duna elterelése miatt következett be, mivel Magyarországon máshol is (pl. Nagy-Alföld) tapasztalható a vízhiány.

Szabályozni kell az üzemi halászatot, vissza kell állítani az ősi halkultúrát (villannyal történő halászat betiltása)

Kormánytól és anyagiaktól független szervezet létrehozása a problémák megoldására.

6. MUNKATÁRSAK

A téma kidolgozásában részt vett:

Marczsisák Viktória	tudományos munkatárs, témafelelős
Fehér János	elnök-vezérigazgató
Márk Eszter	technikus

Budapest, 2002. november 30.

Marczsisák Viktória
tudományos munkatárs

7. MELLÉKLET

1. számú melléklet: Kérdőív
2. számú melléklet: Összefoglaló táblázat a szigetközi lakosság által adott válaszokról
3. számú melléklet: Településenként a lakosok részletes véleménye:
 - Ásványráró
 - Darnózseli
 - Dunasziget
 - Hédervár
 - Kimle
 - Lipót
 - Máriakálnok
 - Mecsér
 - Nagybajcs

1. sz. MELLÉKLET

**A SZIGETKÖZI VÍZPÓTLÁSSAL SZEMBEN TÁMASZTOTT MŰSZAKI ÉS
TÁRSADALMI IGÉNYEK, VALAMINT A TÉNYLEGES ÁLLAPOT ÖSSZEJETÉSE**

Kérdőív

1. Lakóhelyének neve:

.....

2. Mióta él itt?

- Kevesebb, mint 2 éve
- 2-5 éve
- 5-10 éve
- Több mint 10 éve
- Születése óta

3. Ha volt előző lakhelye, az is a Szigetközben található?

- Igen
- Nem

4. Lakhelyének típusa:

- Lakótelep
- Bérház
- Társas ház közös kerttel
- Társas ház saját telekkel
- Kertes ház

5. Van-e csatornahálózat az utcában, ahol lakik?

- Igen
- Nem
- Nem tudom

6. Ha van csatornahálózat az utcájukban, az Önök lakása rá van kötve?

- Igen
- Nem

7. Rendelkezik a háza melletti kerten kívül egyéb beépítetlen földterülettel?

- Igen
- Nem

8. Ha igen, akkor milyen célra használja? (több tevékenységet is bejelölhet)

- Földművelés
- Szőlő- vagy gyümölcsstermesztés
- Erdészet
- Turizmus
- Vendéglátás
- Egyéb:

9. Milyen gyakorisággal szokott úszni, kirándulni, evezni stb.?

- Soha
- Évente egyszer
- Évente többször
- Havonta
- Hetente
- Hetente többször
- Rendszeresen

10. Tapasztalt-e változásokat, amiket a Duna elterelése okozhatott? Mik ezek?

.....
.....
.....
.....

11. Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a vízpótlás következményei lehetnek? Mik ezek?

.....
.....
.....
.....

12. Részt vett-e valamilyen tájékoztató előadáson, kapott-e bármilyen írásos tájékoztató anyagot a Duna elterelésével, a vízlépcsővel, Szigetköz vízpótlásával kapcsolatban?

- Soha
- Egyszer
- Többször
- Rendszeresen

**13. Milyen szervezésű tájékoztató előadások / brosúrák voltak ezek?
(Pl.: Önkormányzati...)**

.....
.....
.....
.....

14. Ön szerint volt-e értelme ezeknek a tájékoztató előadásoknak, fórum(ok)nak, tájékoztató anyagoknak, kapott-e megfelelő tájékoztatást?

- Semmi értelme nem volt, mert nem adtak megfelelő tájékoztatást
- Az elhangzottak nem egyeznek meg az én tapasztalataimmal
- Nagyon hasznos volt, megfelelő tájékoztatást, sok információt kaptam
- Nem tudom
- Egyéb:

15. Töltött már ki a Duna elterelésével, a vízlépcsővel, Szigetköz vízpótlásával kapcsolatos kérdőívet / íveket?

- Igen, a vízlépcsővel, a Duna elterelésével, a vízpótlás megvalósításával kapcsolatosan (A megfelelő témát / témákat szíveskedjen aláhúzni!)
- Nem

16. Ha igen, mi volt a kérdőív témája, és milyen intézmény vagy szervezet végezte a felmérést?

.....
.....
.....
.....

17. Részt vett-e a vízlépcsővel, a Duna elterelésével, vagy a vízpótlás megvalósításával kapcsolatos lakossági tiltakozó fórumon, demonstráción, egyéb megmozduláson?

- Igen, a vízlépcsővel, a Duna elterelésével, a vízpótlás megvalósításával kapcsolatosan (A megfelelő témát / témákat szíveskedjen aláhúzni!)
- Nem

18. Ha igen, akkor tapasztalta-e a tiltakozó lakossági fórum, demonstráció stb. valamilyen következményét, eredményét?

- Nem volt hatása
- Negatív hatása volt
- Kevés pozitív hatása volt
- Kifejezetten pozitív hatása volt
- Nem tudok róla

19. Az ön meglátása szerint a Duna elterelése mennyire magyar (belföldi) és mennyire nemzetközi (külföldi) probléma?

- Elsősorban magyar probléma
- Elsősorban nemzetközi probléma
- Egyaránt hazai és nemzetközi probléma
- Nem tudja

20. Ön a saját háza/kertje kapcsán találkozott-e a Duna elterelésére visszavezethető problémákkal?

- Igen
- Nem

21. Ha igen, akkor mik voltak ezek?

- Csökkent a föld értéke / megváltozott a minősége, szerkezete
- Az ártéri erdők kiirtása miatt huzatosabb lett a környezet / kevesebb lett a tűzifa / csökkent a páratartalom / nagyobb lett a pormennyiség
- Megváltozott a talajvíz mélysége / minősége
- A Duna egyes szakaszai elpocsolyásodtak, így szaghatással szennyezi a környezetet
- A változások miatt más növények termesztésére kellett átállni
- A lakóházban repedések keletkeztek
- Egyéb:.....
.....
.....

22. Mik azok a változások, amelyek problémát okoznak Ön szerint az egész Szigetközben, vagy annak egy részében a Duna elterelése miatt?

- Nem történt változás
- Pusztul a természetes növényvilág
- Megváltozott a Szigetköz klímája
- Csökkent a táj és a házak értéke
- Nőtt az elköltözések aránya
- Csökkent a turizmus
- Csökkent a talajvíz magassága
- Romlott a víz minősége
- Csökken a vadak és halak mennyisége
- Kevesebb befektetést vonz a vidék
- Egyéb:

.....

.....

.....

23. Van-e ismerete az 1995 óta működő vízpótló rendszerről?

- Igen
- Nem
- Részleges

24. Mi a véleménye a jelenlegi vízpótlásról?

.....

.....

.....

25. Szükségesnek érzi, hogy a vízpótlással és következményeivel kapcsolatban több tájékoztatást kapjon?

- Igen
- Nem
- Változások esetén
- Igen, de nem a jelenlegi tájékoztatási rendszer szerint

26. Ön szerint kitől kell kapnia a tájékoztatást?

- Mindegy, bárkitől, aki ezzel foglalkozik
- Önkormányzat
- Vízügyi hivatal
- Civil szervezetek
- Egyéb:

27. Mik azok az újabb változások, amelyek Ön szerint a jelenlegi vízpótlás következtében tapasztalhatók az egész Szigetközben, vagy annak egy részében?

- Nem történt változás
- Tovább pusztul a természetes növényvilág
- Nem pusztul tovább a természetes növényvilág
- Ismét változik a Szigetköz klímája
- Továbbra is csökken a táj és a házak értéke
- Nem csökken tovább a táj és a házak értéke
- Emelkedik a táj és a házak értéke
- Nőtt az elköltözések aránya
- Nem nő tovább az elköltözések aránya
- Csökkent a turizmus
- Nő a turizmus
- Csökkent a talajvíz magassága
- A talajvíz magassága nem változott
- A talajvíz magassága kissé megemelkedett, de még mindig alacsonyabb, mint a Duna elterelése előtt volt
- A talajvíz szintje nagyjából ugyanott van, ahol a Duna elterelése előtt volt
- A talajvíz szintje magasabb, mint a Duna elterelése előtt
- Romlott a víz minősége
- A víz minősége nem változik
- A víz minősége javult
- Csökken a vadak és halak mennyisége
- Nő a vadak és halak mennyisége
- Kevesebb befektetőt vonz a vidék
- Ismét egyre több befektetőt vonz a vidék
- Egyéb:

.....

28. Ön szerint a vízpótlás megoldást jelentett-e bármelyik, a Duna eltereléséből adódó problémára?

- Igen
- Nem
- Nem tudom

29. Ha igen, akkor melyekre? (lásd a 27. és 28 pontokat)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

30. Ön szerint a vízpótlás a Szigetközben megoldható kizárólag csak magyar oldalról hosszútávon?

- Igen
- Nem
- Nem tudom

31. Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat? (lásd a 27. és 28 pontokat)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

32. Voltak-e olyan dolgok, amelyek pozitív hatásként jelentkeztek a Duna elterelésével kapcsolatban?

- Nem voltak
 - Voltak olyan területek melyeket be lehetett vonni a művelésbe
 - Könnyebben termesztető növényeket is lehetett ültetni, magasabb haszonnal
 - Kevesebb lett a turista, így csendesebb lett a környék
 - Jobban felfigyeltek a térségre, így nőtt az ismertsége, több támogatást kapnak
 - Egyéb:
-

33. Ezeket milyen irányban változtatta meg a vízpótlás?

- Megmaradtak
- Visszafordította
- Nem tudja
- Egyéb:

34. Régebbi felmérések szerint a 27. és 28. pontban említett problémák mellett voltak olyan további ökológiai és mezőgazdasági változások, amelyek aggodalomra adtak okot. Ön szerint a vízpótlással megoldódtak-e ezek közül a következő problémák?

Megritkultak az árterekben fészkelő, költő madarak

- Igen
- Nem
- Nem tudom

Fokozódott a vadkár az erdők ritkulásával

- Igen
- Nem
- Nem tudom

Csökkenett a halállomány, egyes fajok eltűntek

- Igen
- Nem
- Nem tudom

A talajvízszint csökkenésével, a talajszerkezet romlásával egyes honos mezőgazdasági növények termesztése gazdaságtalanná vált

- Igen
- Nem
- Nem tudom

A talajszerkezet változásával, a szeleket felfogó erdők csökkenésével és a páratartalom csökkenésével a föld felső rétege erodálódik

- Igen
- Nem
- Nem tudom

A vízhiány és a termelési feltételek nehézségei miatt a mezőgazdasági vállalkozók is bizonytalanok, ezért kevésbé ösztönzik gyermekeiket, hogy helyben mezőgazdasági vállalkozóként működjenek

- Igen
- Nem
- Nem tudom

Egyéb negatív változások melyekről Ön tud:.....

.....

.....

.....

.....

35. Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek a lakosságnak a helyi döntésekben, ügyekben való részvételével függenek össze, és amelyeken jó lenne változtatni?

- A lakosság az önkormányzatra bízta a döntést, és személyesen nem kíván részt venni még a döntés előkészítésében sem, mert a lakosság csalódott és már nem bízik semmilyen összefogáson alapuló döntés hatásában
- Az egyéni érdekeken kívül nem aktivizálható a lakosság, a korábbi pénzhiány miatt elutasított kérések miatt
- Nincsenek ilyen problémák
- Nem tudom
- Egyéb:

.....

.....

.....

36. Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek a település hosszú távú terveinek elkészítésével függenek össze, és amelyeken jó lenne változtatni?

- A telkek beépítésénél figyelembe kellene venni a további várható fejlesztések hatásait a talajra és a talajvíz magasságra vonatkozóan.
- A csatornahálózat tervezésénél / kiépítésénél figyelembe kellene venni annak hatását a várható környezeti állapotra, valamint a talajvíz szintjére és minőségére
- Nincsenek ilyen problémák
- Nem tudom
- Egyéb:

.....

.....

.....

37. Ön szerint szükség van-e arra, hogy helyi civil szervezetek is foglalkozzanak a vízpótlással és annak hatásaival a szakértők mellett?

- Nem, mert a civil szervezetek nagyon lelkesek, de szakmailag nem értenek a témához.
- Igen, mert ezek a szervezetek a helyben élő szakemberek segítségével, sokkal jobban látják az itteni helyzetet, mint azok, akik más településről jöttek
- Igen, csak a civil szervezetek alakulását a helyi hatóságok gátolják
- Jó lenne, de csak a környezetvédelmi szervezetek esetében, ilyen viszont a Szigetközben alig van
- Nincsenek ilyen problémák
- Nincsenek civil szervezetek / Nem ismerek civil szervezeteket a Szigetközben
- Nem tudom
- Egyéb:

.....

.....

.....

38. Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek annak köszönhetőek, hogy Szigetközön kívüli területek környezetvédelmi (zöld) egyesületei, szervezetei foglalkoznak az Önök helyi problémáival, és amelyeken jó lenne változtatni?

- A térségen kívül működő környezetvédelmi mozgalmak, szervezetek csak kárt okoztak a Szigetköznek
- A tájegységen kívül működő környezetvédelmi mozgalmak, szervezetek a Szigetköz problémát elsősorban saját érdekeik érvényesítésére használták fel
- A környezetvédelmi mozgalmak, szervezetek formális kapcsolatra törekedtek csak a térségben élő lakossággal
- Elsősorban a megyében működő környezetvédelmi szervezetek próbálkoztak közvetlen kapcsolatot teremteni a lakossággal
- A helyi politikai-társadalmi képviselők, vezetők már eleve előítélettel fogadták a civil környezetvédő szervezeteket, pedig egy szorosabb együttműködés lehet, hogy mindenki számára több eredményt hozott volna a vízpótlás ügyében
- Nincsenek ilyen problémák
- Nem tudom
- Egyéb:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

39. Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek Ön szerint a helyi érdekeknek a Parlamentben való megjelenítésével (a szigetközi kérdéskörben) függenek össze, és amin jó lenne változtatni?

- A Parlament a mai napig nem foglalkozott a Szigetközben élő embereket ért károk rendezésével
- A Parlament csak politikai síkon és kevésbé szakmai kritériumok alapján foglalkozott a tájegység konkrét társadalmi-gazdasági folyamataival
- A Parlament néha lehetőséget ad / adott a térség polgármestereinek véleményük kifejtésére, de az általuk említett problémákra gyakorlati megoldás nem született
- A Parlament politikai és nem szakmai döntései tovább fokozzák a Szigetköz negatív megítélését és a károk fokozódását
- Nincsenek ilyen problémák
- Nem tudom
- Egyéb:

.....

40. Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyeket az okoz, hogy a helyi és megyei szakemberek a helyi érdekektől függetlenül cselekszenek vagy nyilatkoznak, és amelyeken jó lenne változtatni?

- A helyi és megyei politikusok későn vonták be a térségben élő szakembereket, inkább az egyéni megnyilvánulásokra törekedtek
 - Néhány helyi és megyei politikus politikai érdekből vont be egy-egy szakembert, akinek ezek után a szakmai hitelessége is megkérdőjelezhető
 - A politikától elzárkózva nem lett volna lehetőség egy olyan térségi, szakmai érdekképviselő megszerveződésére, amely a problémákra koncentrálna képes lett volna hitelesen érvelni, szakmailag képviselni a térség gondjait
 - A térségben élő szakemberek nem keresték a közvetlen kapcsolatot a helyi önkormányzatokkal, a térségben élő lakossággal
 - Nincsenek ilyen problémák
 - Nem tudja
 - Egyéb:
-

41. Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek annak a következményei, hogy olyan szakemberek próbálják kielégíteni a helyi érdekeket, akik a megyén kívül élnek, és amely problémákon jó lenne változtatni?

- Úgy tűnik, a térségtől távol élő szakemberek - néhány látványos megnyilvánuláson túl - valójában nem azonosultak a Szigetköz valós problémáival
 - A lakosság körében hiteltelenné váltak a Szigetközzel foglalkozó szakemberek, mivel olyan ellentmondásos álláspontokat hoztak nyilvánosságra, hogy a térségben élők nem tudják megítélni a valós megoldást
 - Nincsenek ilyen problémák
 - Nem tudja
 - Egyéb:
-

42. Egyértelmű-e Ön számára az elhangzott előadás, illetve a mellékelt tájékoztató alapján, hogy jelen felmérésnek mi a célja?

- Igen
- Nem

2. sz. MELLÉKLET

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

1/22

Lakóhelyének neve:		Sziget- közies összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
Mióta él itt?											
- Kevesebb, mint 2 éve	2	1,64	4,76	20							
- 2-5 éve	5	4,1	4,76				3,33		4,76	9	7,14
- 5-10 éve	6	4,92	4,76				3,33		14,28		7,14
- Több mint 10 éve	33	27,05	14,28	20	50	50	16,66	20	33,33	45	35,71
- Születése óta ha volt előző lakóhelye, az is a Szigetközben alálható?	74	60,66	71,42	60	50	50	23,33	80	47,6	45	50
- Igen	38	31,15	28,57	100	25	100	13,33	40	52,38	18	21,43
- Nem	37	30,33	33,33		75		20	30	23,8	72	35,71
Lakóhelyének típusa?											
- Lakótelep											
- Bérház											
- Társas ház közös kerttel	1	0,82							4,76		
- Társas ház saját telekkel											
- Kertes ház	120	98,36	100	100	87,5	100	3,33	100	95,24	100	100
Van-e csatornahálózat az utcában, ahol lakik?											
- Igen	117	95,09	100	100	87,5	100	3,33	100	95,24	100	78,57
- Nem	3	2,46									21,43
- Nem tudom	1	0,82							4,76		
Ha van csatornahálózat az utcájukban, az Önök lakása rá van kötve?											
- Igen	114	93,44	95,24	80	75	100	3,33	100	95,24	91	85,71
- Nem	7	5,74	4,76	20	12,5				4,76	9	14,28
Rendelkezik a háza melletti kerten kívül egyéb beépítetlen földterülettel?											
- Igen	48	39,34	42,84	40	37,5	50	40	80	33,33	27	21,43
- Nem	69	56,56	57,12	60	62,5	50	50	10	61,9	73	78,57
Ha igen, akkor milyen célra használja?											
- Földművelés	40	32,79	33,33	100	100	100	3,33	87,5	23,8	27	66,66
- Szőlő- vagy gyümölcsstermesztés	10	8,2	4,76			100	9,99	12,5	14,28	9	
- Erdészet	3	2,46	9,52				3,33				
- Turizmus	1	0,82	4,76								
- Vendéglátás	2	1,64							4,76		33,33
- Egyéb:	2	1,64	9,52								
Milyen gyakorisággal szokott úszni, kirándulni, evezni stb?											
- Soha	10	8,2	9,52		12,5		9,99	10	9,52		7,14

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Lakóhelyének neve:		Sziget- közies összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
- Évente egyszer	10	8,2	4,76		25		6,66	10	9,52		14,28
- Évente többször	53	43,44	57,12	80	12,5	100	3,33	40	52,38	36	35,71
- Havonta	10	8,2	9,52	20	12,5		16,66				7,41
- Hetente	6	4,92					9,99		9,52	9	
- Hetente többször	8	6,56	4,76		25		3,33		9,52	9	7,41
- Rendszeresen	18	14,75	9,52		12,5		6,66	40	9,52	36	21,43
Tapasztalt-e változásokat, amiket a Duna elterelése okozhatott? Mik ezek?											
	6		vízszintcsökkenés					vízszintcsökkenés			
	5		halpusztulás		halpusztulás (2)				halfajok ritkulása	halpusztulás (2)	
	1		halfajok ritkulása			halhiány			halpusztulás (2)		
	1		nincs víz a pincében								
	3		talajvízszint csökkent	talajvíz csökkenése (2)	talajvízszint csökkent (2)	talajvízszint csökkent	talajvízszint csökkent	talajvízszint csökkent (2)	talajvízszint csökkent	talajvízszint csökkent	talajvízszint csökkent
	2		élővilág kipusztult	egyres állat- és növényfajok eltűntek	növényzet pusztulása, vadregényes táj eltűnése			élővilág kipusztult, veszélyben az állatok ívó és költőhelye	élővilág kipusztult		élővilág pusztul
	2		élővilág átalakult								
	1		kevesebb csapadék								
	4		többet kell öntözni								
	1		őshonos fák pusztulása								
	1		vízivad kevesebb								
	3		meder elbokrosodott	kiszáradt mellékágak							
	3		kevesebb turista		keves turista (2)	idegenforgalom gyengülése			kevesebb turista (2)		
	1		vízszint ingadozás						vízszint ingadozás		vízszint ingadozás
	1		vízhiány	fűt kútból eltűnt a víz	kevesebb csapadék, vízhiány (2)	vízhiány		vízhiány			
	1		láposodás megszűnt								
	1		házfalak repedése	házak fala megrepedt	házak repedezése (2)			házfalak repedése			
					vadregényes táj eltűnése						
					hullámtéri faállomány tömeges csúcscsúradása (2)						
							alacsony vízállás a korábbi évekhez képest, zavaros, hínáros víz (3)			A mosoni duna vízhozama növekedett, vízszintje állandósult, kevesebb lett a hal.	
							egyenletesebb vízállás			szélsőséges vízjárás, a hal állomány 90-100 %-a eltűnt, a május-júniusi záporok elmaradnak	

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
			talajvízszint emelkedése a vízhozam kizárólag a szlovák fél akaratán múlik és a maradékot tudjuk csak elosztani. Mosoni Duna, Szigetköz.			magas vízállás	talajvízszint emelkedése
				szunyog invázió			Áradás-apadás megszokott rendszeressége megromlott (2)
							nem tudom, mert életkorom túl fiatal, hogy a változásokat megfelelően tudjam követni.
				mezőgazdaság eltartóképessége csökkent, munkahelyek szűntek meg, mentálisan is károsodott szigetköz lakossága		Az eredeti mg.-i, erdészeti kultúrák átalakulása, megváltozása. Új, kevésbé honos növények megjelenése, az ökológiai egyensúly felbomlása	a kertművelés megváltozott, hol belvíz, hol szárazság van.
					földek elértektelenedése a Szigetköz ökológiai romokban hever		vízminőség romlása
nek? Mik ezek?							
kis mértékben emelkedett a talajvíz, megjelent a víz egyes mellékágakban, de nem olyan mértékben, mint az eltérés előtt	holtágak megteltek vízzel, az élővilág kezd feléledni, de attól még az Öreg-Duna hiánya erősen érződik és a műtárgyak elcsúfítják a természetet	nem	nem	rendetlenség a régi természetvédelmi területeken, félbe hagyott munkák hatalmas és sok felesleges munka a semmiért.	a Szigetközben több lett a száraz terület ami előtte víz alatt volt, most halott föld.	nem	A védtöltések aljzatának nagyobb fokú átnedvesedése, éppen ezért a magas árhullámok nagyobb veszélyt jelentenek

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Lakóhelyének neve:		Sziget- közies összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
	1		ingadozó vízmennyiség		kevés a hal, nem lehet fürödni, csónakázni a zárások miatt.		a pindében feljön a víz.	nincs még mindig megfelelő víznyomás, víztömeg, hogy a talajba bejuthasson a víz a közlekedőedények törvénye alapján.	nem tapasztalt, túl fiatal	talajvízszint emelkedés	nálunk semmit sem ér
	1		stabil vízszint, elektromos lehalászás				egyenletes vízszint.	talajvízszint emelkedett és állandósult	szennyeződés	kevesebb a hal	több a talajvíz.
							rossz vízminőség.	esztétikailag a víz hiányzik	magasabb vízszint és az ezzel járó természet javulása.		
							talajvízszint emelkedett a korábbi szintekhez képest.				
Részt vett-e valamilyen tájékoztató előadáson, kapott-e bármilyen írásos tájékoztató anyagot a Duna elterelésével, a vízlépcsővel, Szigetköz vízpótlásával kapcsolatban?											
- Soha	62	50,82	57,12	60	50	100	3,33	30	71,42	63	42,85
- Egyszer	22	18,03	28,56				23,33	10	19,04		28,57
- Többször	26	21,31	9,52	40	37,5		30	40	9,52	18	14,28
- Rendszeresen	5	4,1	4,76					20		9	7,14
Milyen szervezésű tájékoztató előadások / brosrák voltak ezek?											
	3		önkormányzat	önkormányzati	Előadás vízügyi szakemberektől		önkormányzati	önkormányzati	önkormányzati		Előadás vízügyi szakemberektől, VITUKI (2)
			vízügy	vízügyi	napilapok; megyei, országos		Előadás vízügyi szakemberektől (2)	Előadás vízügyi szakemberektől	vízügyi		
			minisztérium/NGO				civil szerveződés, egyesületi				
				megyei tanács TIT			MTESZ				
				megyei önkormányzat			EDUVIZIG-kiadvány			EDUVIZIG-kiadvány	
				Dunakör							
				Szigetközi Önkormányzatok Szövetsége (SZ.Ö.SZ)			talajvízszint emelkedett a korábbi szintekhez képest.	hatástanulmányok, koncepciók, tájékoztató kiadványok		Szigetközi Önkormányzatok Szövetsége (SZ.Ö.SZ)	Pártok által szervezett
				MSZMP				sajtó	sajtó	helyi lap szociológiák	falugyűlés
								csak дума volt...			
Ön szerint volt-e értelme ezeknek a tájékoztató előadásoknak, fórum(ok)nak, tájékoztató anyagoknak, kapott-e megfelelő tájékoztatást?											
- Semmi értelme nem volt, mert nem adtak megfelelő tájékoztatást	14	11,48	19,04				9,99	28,6	4,76	18	14,28

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Lakóhelyének neve:	válaszok száma:	Szigetközök összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
- Az elhangzottak nem egyeznek meg az én tapasztalataimmal	23	18,85	19,04	20	66,66		16,66	42,9	9,52	18	28,57
- Nagyon hasznos volt, megfelelő tájékoztatást, sok információt kaptam	10	8,2					16,66	14,3	9,52	18	7,14
- Nem tudom	11	9,02	9,52	20			6,66		14,28	9	
- Egyéb:	2	1,64	4,76		33,33		3,33				
	1		sok infó, de megnézni kitől	tájékoztatásnak sok, információnak kevés	nem vették kellő módon figyelembe a résztvevők véleményét és javaslatait		egyoldalú, erőmű párti volt	a lakosságot soha senki nem kérdezte meg igazán	térségünkben nem volt ilyen jellegű előadás		
Töltött már ki a Duna elterelésével, a vízlépcsővel, Szigetköz vízpótlásával kapcsolatos kérdőívet / íveket?											
- Igen, a vízlépcsővel.	3	2,46					3,33	10	4,76		
- a Duna elterelésével.	5	4,1	9,52					30			
- a vízpótlás megvalósításával kapcsolatosan	1	0,82						10			
- Nem	109	89,34	85,68	100	100	100	93,33	60	95,24	72	100
Ha igen, mi volt a kérdőív témája, és milyen intézmény vagy szervezet végezte a felmérést?											
	2		kárfelmérés						kárfelmérés volt közvetlen környezetben, bár semmi fogantja nem volt	önkormányzat	
									nem tudja kiktől, de volt több is		
Részt vett-e a vízlépcsővel, a Duna elterelésével, vagy a vízpótlás megvalósításával kapcsolatos lakossági tiltakozó fórumon, demonstráción, egyéb megmozduláson?											
- Igen, a vízlépcsővel.	13	10,66	28,56	20	12,5		3,33	20	4,76		7,14
- a Duna elterelésével.	8	6,56	33,33				3,33				
- a vízpótlás megvalósításával kapcsolatosan											
- Nem	94	77,05	47,6	80	87,5	100	66,66	80	95,24	100	78,54
Ha igen, akkor tapasztalta-e a tiltakozó lakossági fórum, demonstráció stb. valamilyen következményét, eredményét?											

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Lakóhelyének neve:		Sziget- köziek összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
- Nem volt hatása	16	13,11	19,04	100	100		23,33	100	4,76		100
- Negatív hatása volt	1	0,82								9	
- Kevés pozitív hatása volt	4	3,28					9,99				
- Kifejezetten pozitív hatása volt	1	0,82	4,76							18	14,28
- Nem tudok róla	16	13,11	38,08				9,99				
Az Ön meglátása szerint a Duna elterelése mennyire magyar (belföldi) és mennyire nemzetközi (külföldi) probléma?											
- Elsősorban magyar probléma	38	31,15	52,36	60	87,5		9,99	80	9,52	18	14,28
- Elsősorban nemzetközi probléma	4	3,28					6,66		9,52		
- Egyaránt hazai és nemzetközi probléma	63	51,64	28,56	40	12,5	50	6,66	20	52,38	54	85,71
- Nem tudja	9	7,38	9,52			50			19,04	18	
Ön a saját háza/kertje kapcsán találkozott-e a Duna elterelésére visszavezethető problémákkal?											
- Igen	57	46,72	61,88	100	87,5		26,66	90	33,33	27	35,71
- Nem	56	45,9	33,33		12,5	100	50	10	66,66	73	64,28
Egyéb				Repedések az új és régi házakban is keletkeztek	a levegő páratartalmának csökkenése miatt a régi csapadékos május-június teljesen csapadékmentes, növényeket termelni öntözés nélkül lehetetlen.			gyümölcsfák kiszáradtak, veszélybe került a Duna alatti ivóvíz készlet	a Duna mellékágai kiapadtak.	ártéri erdők növényvilága változik, fűzfa néhol elhal, a Duna hinarasodik, algásodik.	
				Főfalak, áthidalások repedése	kevesebb csapadék			a régi Duna meder teljesen feltöltődött		feliszapolódás, rothadó növényi és mocsári szagok	
Ha igen, akkor mik voltak ezek?											
- Csökkent a föld értéke / megváltozott a minősége, szerkezete	17	13,93	14,28	40	25		3,33	50	9,52	9	20
- Az ártéri erdők kiirtása miatt huzatosabb lett a környék / kevesebb lett a tűzifa / csökkent a páratartalom / nagyobb lett a pormennyiség	13	10,66	4,76	40	25		6,66	30	4,76	9	20

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Lakóhelyének neve:		Sziget- köziek összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
- Megváltozott a talajvíz mélysége / minősége	48	39,34	52,36	60	75		30	70	19,04	36	80
- A Duna egyes szakaszai elpocsolyásodtak, így szaghatással szennyezi a környezetet	27	22,13	14,28	20	50		3,33	30	4,76	18	20
- A változások miatt más növények termesztésére kellett átállni	10	8,2	19,04		12,5			40	4,76		
- A lakóházban epedések keletkeztek	26	21,31		40	62,5		13,33	70	4,76	9	80
- Egyéb:											
Mik azok a változások, amelyek problémát okoznak Ön szerint az egész Szigetközben, vagy annak egy részében a Duna elterelése miatt?											
Nem történt változás	1	0,82	4,76								
- Pusztul a természetes növényvilág	90	73,77	80,92	60	87,5	50	83,33	70	76,19	45	64,28
- Megváltozott a Szigetköz klímája	33	27,05	19,04		62,5	50	30	50	23,8	9	21,43
- Csökkent a táj és a házak értéke	30	24,6	33,33		50		26,66	30	28,57		14,28
- Nőtt az elköltözések aránya	9	7,38	9,52	20	12,5		3,33	10			21,43
- Csökkent a turizmus	40	32,79	52,36		50	50	26,66	40	33,33	27	14,28
- Csökkent a talajvíz magassága	65	53,28	61,88	40	100	50	50	90	47,6	36	21,43
- Romlott a víz minősége	47	38,52	23,8	20	50	50	40	50	52,38	27	35,71
- Csökken a vadak és halak mennyisége	90	73,77	76,16	40	87,5	100	76,66	60	80,95	54	78,57
- Kevesebb befektetést vonz a vidék	23	18,85	38,08		25		16,66		23,8	18	7,14
- Egyéb:	2	1,64	4,76						4,76		
	1		bizonytalanság érzet félelem földrengéstől		Kevesebb eső esik, "elkerülnek" bennünket a felhők, szárazság, még a fák árnyékában is kiég a fű.						a természetes vízjárás hiánya érződik az egész ökológián

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Lakóhelyének neve:		Sziget- közi összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
			csökkent árvízi biztonság								
Van-e ismerete az 1995 óta működő vízpótló rendszerről?											
- Igen	32	26,23	33,33	40	50		16,66	80	9,52	18	14,28
- Nem	40	32,79	28,56	40		100	26,66		71,42	27	28,57
- Részleges	38	31,15	33,33	20	37,5		36,66	20	19,04	45	35,71
Egyéb				csepp a tengerben lehetne jobb is							
Mi a véleménye a jelenlegi vízpótlásról?											
	2		kielégítő		Kielégítő (2)	nem tudja, nincs tájékoztatás	Jelenleg a víz mennyiségét elegendőnek gondolom, a természetes források működését kellene visszaállítani kotrással.	csepp a tengerbe, kevés vizet kapunk	nem elegendő a Szigetköz részére.	túlságosan költséges	nem megfelelő, a szivattyúzás drága, Ki kellene bővíteni a nekünk járó víz mennyiségét
	7		nem elég hatékony				kevés	néhány állóvízből folyót alakított ki, elzárta néhány erdőt a gyalogos megközelítéstől	nem pótolja a régi Duna általi víz mennyiségét.	gyenge elégséges	nem kellett volna beavatkozni
	4		nem jó módszer		rossz		tűzoltás a 24. Órában	annyi vizet engednek be, amennyit akarnak, vagy éppen szükséges	pocsék.	esetenként, nemzetközlig kéne rendezni.	nincs véleménye
	1		ennyire telik		ideiglenes megoldás		kevés vizet engednek be	javítani kell rajta, így nem jó	nem tudom, hogy mit jelent ez a fogalom.	egyenetlen, túlnyomó részét kevés	nem megfelelő
					Még mindig kevés. Sajnos azt az állapotot, amelyet a Duna elterelése előtt jellemezte a Szigetközt vissza állítani már nem		Az Öreg Dunán kevés.	bizonyos helyeken megoldotta a problémát	a jelenlegi helyzet mellett nagy szükség van a tájnak vízpótlásra.	mennyisége kevés	remélem, idővel egyre jobban lehet a környezetben észrevenni a pozitív hatásokat.
					elsősegély nyújtó és életmentő jellegű. Tartós megoldást nem ígér és nem valósít meg.				kevés, természetes növényvilág, állatvilág élőhelyének visszahódításához.	a Mosoni Dunában több, az Öreg Dunában kevesebb a víz	szerintem működik. Hogy jól vagy rosszul, nem tudom.

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

9/22

lakóhelyének neve:		Sziget- köziek összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
					AZ eddig kipróbált vízpótlások közül még a jelenlegi rendszer az ami a legkevesebb ráfordítással aránylag egyenletes vízszintet biztosít, igaz, hogy ez elég alacsony.						rossz
Zárkésnek érzi, hogy a vízpótlással és következményeivel kapcsolatban több tájékoztatást kapjon?											
Igen	63	51,64	28,56	60	50	50	53,33	60	52,38	73	57,14
Nem	9	7,38		20	12,5	50	3,33	10	14,28	9	
Változások esetén	28	22,95	33,33	20	12,5		26,66	20	19,04	9	28,57
Igen, de nem a jelenlegi tájékoztatási rendszer szerint	17	13,93	28,65		25		9,99	10	14,28	9	7,14
Ön szerint kitől kell kapnia a tájékoztatást?											
Mindenki, bárkitől, aki ezzel foglalkozik	48	39,34	42,84	20	12,5	100	43,33	30	42,85	45	42,85
Önkormányzat	26	21,31	23,8	20	25		20	20	33,33	9	14,28
Vizügyi hivatal	47	38,52	38,08	40	75		26,66	60	33,33	45	35,71
Civil szervezetek	7	5,74	9,52		12,5		6,66		4,76	9	
Egyéb:	1	0,82			25						7,14
					aki nem a mindenkori politikai helyzet függvényében magyarázza a dolgokat.		illetékes minisztérium	kormányzati szervektől	szakemberek tudására volna szükség	előadótól, akik ismerik a részleteket és nem vezetnek félre a hallgatókat	aki ebben a leghitelesebb
					a jó Istentől, mert már sohasem lesz Dunánk						
Mik azok az újabb változások, amelyek Ön szerint a jelenlegi vízpótlás következtében tapasztalhatók az egész Szigetközben, vagy annak egy részében?											
Nem történt változás	3	2,46	9,52							9	
Tovább pusztul a természetes növényvilág	50	40,98	42,84	20	75	50	20	70	42,85	36	50
Nem pusztul tovább természetes növényvilág	28	22,95	4,76	20	12,5		50	30	23,8	9	7,14
Ismét változik a szigetköz klímája	20	16,39	4,76		12,5		9,99	40	23,8	9	35,71
Továbbra is csökken táj és a házak értéke	16	13,11	9,52		37,5		9,99	20	9,52		28,57

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

11/22

Lakóhelyének neve:		Sziget- köziek összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
Ön szerint a vízpótlás megoldást jelentett-e bármelyik, a Duna eltereléséből adódó problémára?											
Igen	35	28,69	33,33	40	50		26,66	30	33,33	27	7,14
Nem	44	36,07	28,56		50	100	50	40	23,8	18	42,86
Nem tudom	33	27,05	28,56	40			16,66	20	38,09	45	35,71
egyéb					a dunaágak vízzel történő feltöltésére és ismét élővé változtatására.			az élővilág talán nem pusztul olyan rohamosan, a vadak talán találnak valami búvóhelyet	a természet megmentése a végső pusztulástól (erdő és növények száradnak)		bizonyos halfajok eltűnése, csökkenése, pl.: csuka, máma, kecsege, ponty, vörösszámyú keszeg
					Van valamennyi víz és nem, pusztulnak ki teljesen bizonyos állatfajok és növények			kicsit magasabb talajvízszint	vízmenyiség kissé nő.		a természetes állapotok visszaállítására kell törekedni ésszerű határok között
					megemelkedett valamelyest a talajvízszint, a halak egy része vissza tud témi a régi ivóhelyek környékére, de ezen helyek mennyisége nagyon lecsökkent, megnőtt a vízi turizmus.						
					nőtt a vízi turizmus.						
Ha igen, akkor melyekre?											
	2		vízszint stabil								
	2		ingatlanérték stagnál								
	1		több víz a mellékágakban, mint volt								
Ön szerint a vízpótlás a Szigetközben megoldható kizárólag csak magyar oldalról hosszútávon?											
Igen	10	8,2	23,8				3,33	10	9,52	9	
Nem	79	64,75	61,88	60	87,5	100	80	90	38,09	54	50
Nem tudom	24	19,67	9,52	20	12,5		9,99		47,6	27	28,57
Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat?											

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLAZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

14/22

Lakóhelyének neve:		Sziget- közies összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
Nem tudja	38	31,15	19,04	20	100	100	3,33		42,85	36	4,28
Egyéb:	1	0,82	4,76								
Tétebbi felmérések szerint a 27. és 28. pontban említett problémák mellett voltak olyan további ökológiai és mezőgazdasági változások, amelyek aggodalomra adtak okot. Ön szerint a vízpótlással megoldódtak-e ezek közül a következő problémák?											
Megritkultak az árterekben fészkelő, költő madarak											
Igen	41	33,61	9,52	80	50	50	36,66	20	33,33	18	57,14
Nem	40	32,79	47,6	20	12,5		20	70	33,33	45	21,43
Nem tudom	31	25,41	28,56		37,5	50	30		33,33	18	21,43
Megritkultak az árterekben fészkelő, költő madarak, de károkatona több lett											
Fokozódott a vadkár az erdők ritkulásával, de a vaddisznó több											
Fokozódott a vadkár az erdők ritkulásával											
Igen	59	48,36	19,04	100	50	50	76,66	10	52,38	18	57,14
Nem	37	30,33	42,84		25	50	9,99	80	23,8	45	28,57
Nem tudom	19	15,57	23,8		12,5		9,99	10	23,8	27	7,14
Sökkent a halállomány, egyes fajok eltűntek											
Igen	68	55,74	28,56	100	50	50	70	30	66,66	45	64,28
Nem	33	27,05	52,36		37,5		9,99	60	14,28	27	28,57
Nem tudom	15	12,3	9,52		12,5		16,66	10	19,04	9	7,14
A talajvízszint csökkenésével, a talajszerkezet romlásával egyes honos mezőgazdasági növények termesztése gazdaságtalanná vált											
Igen	43	35,25	19,04	80	25		3,33	30	52,38	36	28,57
Nem	18	14,75	33,33		37,5		9,99	30	4,76	9	
Nem tudom	51	41,8	28,56	20	37,5	100	46,66	40	42,85	36	57,14
A talajszerkezet változásával, a szelket felfogó erdők csökkenésével és a páratartalom csökkenésével a föld felső rétege erodálódik											
Igen	52	42,62	9,52	80	50		6,66	20	52,38	27	42,86
Nem	22	18,03	33,33	20	37,5		6,66	50	4,76	18	7,14
Nem tudom	33	27,05	38,08			100	13,33	20	42,85	36	28,57
A vízhiány és a termelési feltételek nehézségei miatt a mezőgazdasági vállalkozók is bizonytalanok, ezért kevésbé ösztönzik gyermekeiket, hogy helyben mezőgazdasági vállalkozóként működjenek											
Igen	48	39,34	28,56	80	37,5	50	73,33	10	28,57	18	7,14
Nem	22	18,03	28,56	20	12,5		9,99	30	9,52	6	14,28
Nem tudom	39	31,97	28,56		50	50	9,99	50	57,14	27	35,71
Egyéb negatív változások helyekről Ön tud:											
100											
Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek a lakosságnak a helyi döntésekben, ügyekben való részvételével függenek össze, és amelyeken jó lenne változtatni?											

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Lakóhelyének neve:		Sziget- közies összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecser	Nagybajcs
	válaszok száma:										
A lakosság az önkormányzatra bízta a döntést, és személyesen nem kíván részt venni még a döntés előkészítésében sem, mert a lakosság csalódott és már nem bízik semmilyen összefogáson alapuló döntés hatásában	53	43,44	38,08		62,5	50	60	80	33,33	18	28,57
Az egyéni érdekeken kívül nem aktivizálható a lakosság, a korábbi érzéki hiány miatt elutasított kérések miatt	18	14,75	19,04		12,5		30	10	4,76		14,28
Nincsenek ilyen problémák	4	3,28		20			3,33		9,52		
Nem tudom	35	28,67	28,56	60	25	50	3,33	10	47,6	54	35,71
Egyéb:				20							
				A szigetközi emberek véleményét is fontos figyelembe venni							
Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek a település hosszú távú terveinek elkészítésével függenek össze, és amelyeken jó lenne változtatni?											
A telkek beépítésénél figyelembe kellene venni a jövőben várható fejlesztések hatásait a talajra és a talajvíz magasságra vonatkozóan.	50	40,1	19,04		25		70	20	28,57	45	57,14
A csatornahálózat tervezésénél / kiépítésénél figyelembe kellene venni annak hatását a várható környezeti állapotra, valamint a talajvíz szintjére és minőségére	21	17,21	19,04	20			30		14,28	9	21,43
Nincsenek ilyen problémák	13	10,66	9,52		12,5		6,66	20	14,28	18	7,14
Nem tudom	39	31,97	38,08	80	62,5		9,99	60	47,6		14,28

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

16/22

Lakóhelyének neve:		Sziget- köziek összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
Egyéb:	1	0,82	4,76							nincs részletes információ a váltításokról, az emberek bizonytalanok. Ha a tettekre kerülne sor, nagyobb összefogás lenne tapasztalható.	
										nincs elég tájékoztatás, nincs ambíció	
On szerint szükség van-e arra, hogy helyi civil szervezetek is foglalkozzanak a vízpótlással és annak hatásaival a szakértők mellett?											
- Nem, mert a civil szervezetek nagyon felkészültek, de szakmailag nem értenek a témához.	21	17,21	14,28	20			36,66	10	19,04		7,14
- Igen, mert ezek a szervezetek a helyben élő lakosok segítségével, sokkal jobban látják az adott helyzetet, mint azok, akik más településről érkeztek	60	49,18	52,36	20	75	50	3,33	80	33,33	73	57,14
- Igen, csak a civil szervezetek alakulását a helyi hatóságok gátolják	4	3,28					9,99		4,76		
- Jó lenne, de csak a környezetvédelmi szervezetek esetében, ilyen vizion a Szigetközben még nincs	16	13,11	9,52	20		50	3,33	20	28,57	18	7,14
- Nincsenek ilyen problémák	1	0,82							4,76		
- Nincsenek civil szervezetek / Nem ismerem a civil szervezeteket a	11	9,02	9,52		25		9,99	10	4,76	9	7,14
- Nem tudom	9	9,38	9,52	40					19,04		7,14
- Egyéb:											

Van-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek annak köszönhetőek, hogy Szigetközön kívüli területek környezetvédelmi (zöld) egyesületei, szervezetei foglalkoznak az Önök helyi problémáival, és amelyeken jó lenne változtatni?

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

17/22

Lakóhelyének neve:	válaszok száma:	Szigetközök összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
A térségen kívül működő környezetvédelmi mozgalmak, szervezetek csak kárt okoztak a szigetköznek	14	11,48	14,28		50		9,99	20	4,76	9	
A tájegységen kívül működő környezetvédelmi mozgalmak, szervezetek a szigetköz problémát elsősorban saját érdekeik érvényesítésére használták fel	22	18,03	14,28	20	62,5		13,33	50	4,76	18	7,14
A környezetvédelmi mozgalmak, szervezetek normális kapcsolatra törekedtek csak a térségben élő lakossággal	24	19,57	19,04	40	12,5		26,66	20	9,52	18	21,43
Elsősorban a megyében működő környezetvédelmi szervezetek próbálkoztak közvetlen kapcsolatot teremteni a lakossággal A helyi pontok társadalmi képviselői, vezetők már eleve jóindulattal fogadták a civil környezetvédő szervezeteket, pedig egy zorosabb együttműködés lehet, hogy mindenki számára több eredményt hozott volna a vízpótlás ügyében	17	13,93	14,28		12,5		20	10	14,28	27	
Nincsenek ilyen problémák	3	2,46						10	4,76	9	
Nem tudom	40	32,79	19,04	40	12,5	100	3,33	20	57,14	27	28,57

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

18/22

Lakóhelyének neve:		Sziget- köziek összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
Egyéb:										a területi hovatarozás szintjén több érdeklődést felkeltő program létrehozatala. Politikai irányoktól független fejlesztés, döntés hozatal. A szigetköz előtérbe helyezése önös érdekek nélkül.	

Van-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek Ön szerint a helyi érdekeknek a Parlamentben való megjelenítésével (a szigetközi kérdéskörben) függenek össze, és amin jó lenne változtatni?

A Parlament a mai napig nem foglalkozott a szigetközben élő embereket ért károk rendezésével	47	38,52	57,12	40	50		36,66	50	33,33	27	21,43
A Parlament csak politikai síkon és kevésbé szakmai kritériumok alapján foglalkozott a tájegység konkrét társadalmi-gazdasági folyamataival	31	25,41	28,56		50		30	20	14,28	18	35,71
A Parlament nem ad / adott a község polgármestereinek véleményük kifejtésére, de az általuk említett problémákra gyakorlati megoldás nem született	41	33,61	38,08	20	37,5	100	26,66	50	28,57	54	14,28
A Parlament politikai és nem szakmai döntései tovább fokozzák a Szigetköz negatív megítélését és a károk fokozódását	33	27,05	19,04	40	25		43,33	30	19,04	36	7,14
Nincsenek ilyen problémák	1	0,82							4,76		
Nem tudom	13	10,66	4,76	20			6,66	10	28,57	9	7,14
Egyéb:											

Van-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyeket az okoz, hogy a helyi és megyei szakemberek a helyi érdekektől függetlenül cselekszenek vagy nyilatkoznak, és amelyeken jó lenne változtatni?

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

19/22

Lakóhelyének neve:		Sziget- köziek összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
- A helyi és megyei politikusok későn vonták be a térségben élő szakembereket, inkább az egyéni megnyilvánulásokra törekedtek	41	33,61	28,36	40	62,5		50	30	19,04	27	21,43
- Néhány helyi és megyei politikus politikai érdekből vont be egy-egy szakembert, akinek ezek után a szakmai hitelessége is megkérdőjelezhető	21	17,21	9,52	40	50		16,66	20	9,52	9	21,43
- A politikától elzárkózva nem lett volna lehetőség egy olyan térségi, szakmai érdekképviselet megszerveződésére, amely a problémákra koncentrálna képes lett volna hitelesen érvelni, szakmailag képviselni a térség gondjait	17	13,93	14,28	20		50	23,33	10		18	14,28
- A térségben élő szakemberek nem keresték a közvetlen kapcsolatot a helyi önkormányzatokkal.	16	13,11	14,28	20	12,5		9,99	10	14,28		28,57
- Nincsenek ilyen problémák	8	6,56	9,52	40			3,33		9,52		7,14
- Nem tudja	28	22,95	23,8			50	6,66	30	57,14	36	7,14
- Egyéb:											
Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek annak a következményei, hogy olyan szakemberek próbálják kielégíteni a helyi érdekeket, akik a megyén kívül élnek, és amely problémákon jó lenne változtatni?											
- Úgy tűnik, a térségtől távol élő szakemberek - néhány átványos megnyilvánuláson túl - valójában nem azonosultak a Szigetköz valós problémáival	49	40,16	38,08	80	25	50	43,33	50	28,57	45	35,71

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Lakóhelyének neve:		Sziget- közies összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
- A lakosság korábban üteltelessé váltak a szigetközszel foglalkozó szakemberek, mivel olyan állentmondásos álláspontokat hoztak nyilvánosságra, hogy a érségben élők nem tudják negitélni a valós megoldást	47	38,52	28,56	20	50	50	63,33	40	23,8	18	28,57
Nincsenek ilyen problémák	1	0,82					3,33				
- Nem tudja	31	25,41	19,04	20	12,5		9,99	30	61,9	27	21,43
Egyéb:											
Egyértelmű-e Ön számára az elhangzott előadás, illetve a mellékelt tájékoztató alapján, hogy jelen felmérésnek mi a célja?											
Igen	78	63,93	85,68	60	75	100	23,33	60	76,19	81	78,54
Nem	14	11,48	4,76	40			9,99	10	23,8	9	7,14
Van-e a kérdőívvel kapcsolatosan bármilyen megjegyzése, vagy olyan kérdése, amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági társadalmi viszonyok.											
			A vízpótlás jó ötlet, az élővilág javulását is elősegítheti (fekete golya is újra elszaporodhat)	Az okozott károkat minimalizálni kéne. Egyezségre kell törekedni a szlovákokkal, de nem mindenáron. a Dunakiliti erőmű sorsáról sürgősen dönteni kell, rendszeres konzultáció a szigetközi önkormányzatokkal (nyilvánosan!), nemzeti parkká alakítása a szigetköznek (nem csak szavakkal), kidolgozott tervek a mezőgazdasági, turisztikai, ipari hasznosításáról az előbbieket figyelembe vételével.	Sajnos nem vagyok szakember, szaktudásom alapján, ill. tájékozottságom alapján felelőtlen kijelentéseket nem szeretnék tenni. Annyit azonban érzek és tudok, hogy életünk a faluban a Duna elterelése óta gyökeresen megváltozott . Hogy mi lenne a jó és a helyes a fentiek miatt nem tudom megmondani. Sajnos az 1990-es évek előtti állapot már vissza állíthatatlan. Az akkori kormány hibája az, hogy "papír tigris"- ként emlegették a szlovákok kijelentéseit, cselekedeteit. Sajnos most viszont mi isszuk meg ennek a levét.	nincs	az eredti állapotot nem lehet vissza állítani, a normalizálásnak a vízpótlás és a víz tisztaságának javítása ad megoldást.	vizet a mederbe, de sokat. A vízpótlás csak próbálkozás, nem lehet ez a végső megoldás	nagyon sajnálom, hogy a politika elrontotta a Duna megmaradását.	a Szigetköz ökológiai egyensúlyát vissza kéne állítani: árvízi erdől telepítése, azok irányítása, a rehabilitáció támogatása, anyagi támogatás	nekünk magyaroknak is kellene építenünk vizi erőművet, amely előnyeiket minden ország élvezzi Németország, Ausztria, csak mi nem. Ilyen folyót, mint a Duna ki kellene használni a kehetőségeket amit a folyó nyújtani tud.

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A SZIGETKÖZI LAKOSSÁG ÁLTAL ADOTT VÁLASZOKRÓL

Lakóhelyének neve:		Sziget- közies összesen %-ban:	Ásványráró	Darnózseli	Dunasziget	Hédervár	Kimle	Lipót	Máriakálnok	Mecsér	Nagybajcs
	válaszok száma:										
			A kialakult helyzet igen összetett, sok érdeket kell figyelembe venni. Nehéz egyféle jó megoldást találni; igazán olyan nincs is.		Több víz kellene és meg kellene szüntetni, hogy tovább vaduljon a régi Duna korábbi medre. Nem most kellene megkérdezni az itt élők véleményét		minél kisebb kár okozással közelíteni az optimális helyzet visszaállítására.	a megígért Szigetközt ért károk megtérítése elmaradt	Ezt már nagyon elrontották és az a mindenki politika felelőssége. Túl sok az okoskodó politikus, akik nem hajlandóak a szakemberek véleményét meghallgatni és elfogadni.	Mecséren az árvízvédelem töltésmegépítése fontos és sürgős, az idén már kétszer fenyegetett az árvíz.	klónozni kellene a kihalóban lévő állatokat, de azt gondolom, ez a kérdés már megoldhatatlan, mivel nincs mit.
			Be kell fejezni a duzzasztómű építését		ezt nem most kellett volna megkérdezni, vagy pedig a minden mindegy alapon ki kellett volna próbálni az erőművet, azután is le lehetett volna állítani, ha nem teljesítette volna a hozzá fűzött reményeket.			van-e elképzelés a problémák orvoslására, erre fedezet?			el kellene érni a vízmegosztást 50-50 %-ban
			Eddig nem történt kártérítés, folytatni kellene a rehabilitációt, illetve a pezügyek társadalmi kontrollja sincs megoldva		mért csak most kérdezték meg a szigetközi embereket						közép felé több információ => következtetés, => ésszerű és gazdaságos megoldás
			Ez csak szöveg		megegyezni a Szlovákokkal a Dunakiliti üzem helyzetéről. Meg kell építeni a nagymarosi duzzasztót.						Nincs rá megoldás, főnt eldöntik a nagyok mi ebbe nem tudunk beleszólni, még ha tudnánk is.
											a sok beszéd, sok értelmetlen vita helyett végre cselekedni kellene.
											van, de nem írom le. ezen már nem lehet változtatni.

3. sz. MELLÉKLET

Tapasztalt-e változásokat, amiket a Duna elterelése okozhatott? Mik ezek?	
a vízszint csökkent.	6 fő
halpusztulás, egyes fajok ritkulása.	2 fő
azóta nincs a pincében víz.	1 fő
Csökkenett talajvízszint, élővilág kipusztult, átalakult.	2 fő
vegetációs időben kevesebb a csapadék, öntözés nélkül csak kevés növényt lehet termelni, talajvíz nagyon lesüllyedt, őshonos fák pusztulnak, mivel kártevők felszaporodtak. Hal és vizivad állomány megritkult.	1 fő
talajvízszint csökkenése, a Nagy-Duna medre elbokrosodott, fát nőttek a meder szélén "csúnya" lett. Sokkal többet kell öntözni a növényeket, kevesebb turista, horgász érkezik a környékre. A hal mennyisége sokkal kevesebb.	3 fő
vízingadozás.	1 fő
vízhiány.	1 fő
láposodás megszűnt.	1 fő
házfalak megrepedése	1 fő
Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a vízpótlás következményei lehetnek? Mik ezek?	
A vízpótlásba bevitt folyóvizek közvetlen környezetében észlelhető csak a talajvíz emelkedése. Sokkal több víz kellene. Oxigéndúsabb lett a víz.	2 fő
Sokkal több víz van a Kis-Dunában és a mentett oldali csatornák egyik-egyikében.	1 fő
ingadozik a mederben a vízmennyiség.	1 fő
A mentett oldali belvíz elvezető csatornában az év nagy átlagában stabil vízszint van, ennek köszönhetően elektromos árammal többször lehalásszák.	1 fő
Milyen szervezésű tájékoztató előadások / broszúrák voltak ezek?	
Onkormányzati	3 fő
Vízügy	1 fő
Minisztériumi, Civil szervezetektől származó	1 fő
Ön szerint volt-e értelme ezeknek a tájékoztató előadásoknak, fórum(ok)nak, tájékoztató anyagoknak, kapott-e megfelelő tájékoztatást	
sok információt kaptam, de mindig meg kell nézni, hogy kitől származnak.	1 fő
Ha igen, mi volt a kérdőív témája, és milyen intézmény vagy szervezet végezte a felmérést?	
a Duna elterelése utáni kárfelmérés.	2 fő
Mik azok a változások, amelyek problémát okoznak Ön szerint az egész Szigetközben, vagy annak egy részében a Duna elterelése miatt?	
bizonytalanság érzet, nem mernek tervezni az emberek, félelem egy átlagos földrengéstől, árvízi biztonság kisebb, mint korábban.	
Mi a véleménye a jelenlegi vízpótlásról?	
kielégítőnek találom.	2 fő
nem elég hatékony.	2 fő
van víz a csatornában, szép is, de a talajvizet nem emeli. A vizes élőhelyeket csak részben rehabilitálták, pl: egy nádas-lápos mellett megy el a vízpótló csatorna, a nádas - lápos egy töltéssel van elválasztva a csatornától, hogy a víz ne tudjon oda menni. Ásványráró- Lipót között. (Ótata)	1 fő
nem elégséges és a módszer sem igazán megfelelő.	4 fő
kevés a víz	2 fő
valamit javult az ágrendszer helyzete, de még nem elégséges.	2 fő
ennyire telik.	1 fő

Mik azok az újabb változások, amelyek Ön szerint a jelenlegi vízpótlás következtében tapasztalhatók az egész Szigetközben, vagy annak egy részében?	
Nő a vadak és halak mennyisége, de csak minimálisan.	1 fő
Ön szerint a vízpótlás megoldást jelentett-e bármelyik, a Duna eltereléséből adódó problémára?	
vízszint, talajvízszint stabilitása, ingatlanok értéke stagnált.	2 fő
több víz van a mellékágakban, mint valaha volt.	1 fő
Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat?	
haltelepítéssel és a vízpótlással a növényvilág is észrevehetően megváltozna.	1 fő
visszaállítani a természetes, azaz eredeti állapotokat.	2 fő
a Dunának az eredeti medrében kellene folynia.	1 fő
több vizet az eredeti mederbe, innét beengedni az ágrendszerbe, beton zárásokat elbontani, az Árvai kifolyót zsillippel lezárni, ezzel megoldani ágak közti esetleges kishajózást. A zsillipet hajózsillipként is üzemelni.	2 fő
a most befolyó vízszintet egy gátrendszerrel felduzzasztani az üzemvíz kifolyás fölött.	3 fő
megegyezéssel.	1 fő
Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek a település hosszú távú terveinek elkészítésével függenek össze, és amelyeken jó lenne változtatni?	
bizonytalanság	1 fő
Van-e a kérdőívvel kapcsolatosan bármilyen megjegyzése, vagy olyan kérdése, amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági társadalmi viszonyok?	
Jó ötletnek tartom a vízpótlást, bízok benne, hogy ezzel a tevékenységgel javul majd Szigetköz jelenlegi helyzete. és újból szép lesz az élővilága. Szigetköz javulásra vár, és örülök neki, hogy valaki tesz is valamit annak érdekében, hogy változzon ez a helyzet. Remélem, hogy a ritkult madárfajok pl.: fekete gólya újból elszaporodik és ideális élővilággá változik számára ez a hely. A fák kivágásával elűzik innen ezeket az állatokat. Örültem, hogy elmondhattam a véleményemet önöknek.	1 fő
Jó lenne, ha a parlamentben legalább annyit foglalkoznának a Szigetközi emberekkel, mint a "Tiszai" emberekkel. Szerintem régebb óta vagyunk rossz helyzetben (vagy rosszabban), mint a Tiszaiak.	1 fő
végre megkérdezték az itt élő embereket is. Ha az egész Magyarország Szigetközből állna, vagy Budapestből akkor ezek a kérdések már régen megoldódtak volna, vagy el sem kezdődnek.	1 fő
a kialakult helyzet nagyon összetett, sok érdeket kell figyelembe venni. Csak jó megoldás igazán nincs.	1 fő
be kellett volna fejezni a duzzasztómű építését.	1 fő
eddig nem történt meg a kártérítés, folytatni kellene a rehabilitációt, ill. a pénzügyek társadalmi kontrollja sincs megoldva.	1 fő
ez csak szöveg.	1 fő

Tapasztalt-e változásokat, amiket a <u>Duna elterelése</u> okozhatott? Mik ezek?	
talajvíz csökkenése, kiszáradt mellékágak, a fűrt kútból eltűnt a víz, egyes állat- és növényfajok eltűntek	1 fő
talajvíz csökkenése, házak fala megrepedt	1 fő
Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a <u>vízpótlás következményei</u> lehetnek? Mik ezek?	
Kis mértékben emelkedett a talajvíz, megjelent a víz egyes mellékágakban, de nem olyan mértékben mint az elterelés előtt	1 fő
a ház melletti patakban több lett a víz	1 fő
Milyen szervezésű tájékoztató előadások / brosúrák voltak ezek?	
önkormányzati, vízügyi	1 fő
MSZMP, megyei tanács TIT, megyei önkorm. Dunakör, SZ.Ö.SZ. (Szigetközi Önk. Szöv.)	1 fő
Ön szerint volt-e értelme ezeknek a <u>tájékoztató előadásoknak</u>, fórum(ok)nak, tájékoztató anyagoknak, kapott-e megfelelő tájékoztatást?	
tájékoztatásnak sok, információnak kevés	1 fő
Ön a <u>saját háza/kertje</u> kapcsán találkozott-e a <u>Duna elterelésére visszavezethető problémákkal</u>?	
repedések az új és régi házakban is keletkeztek.	1 fő
Főfalak, áthidalások repedése	1 fő
Van-e ismerete az 1995 óta működő <u>vízpótló rendszerről</u>?	
csepp a tengerben	1 fő
lehetne jobb is	1 fő
Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat?	
a kétoldalú tárgyalások azonnali folytatása a szlovák féllel, közös megoldás megtalálása	1 fő
összefogással	1 fő
Voltak-e olyan dolgok, amelyek pozitív hatásként jelentkeztek a <u>Duna elterelésével</u> kapcsolatban?	
Jobban felfigyeltek a térségre, így nőtt az ismertsége, de több támogatást nem kaptak	1 fő
Régebbi felmérések szerint a 27. és 28. pontban említett problémák mellett voltak olyan további ökológiai és mezőgazdasági változások, amelyek aggodalomra adtak okot. Ön szerint a <u>vízpótlással</u> megoldódtak-e ezek közül a következő problémák?	
Megritkultak az árterekben fészkelő, költő madarak, de kárókatona több lett	1 fő
Fokozódott a vadkár az erdők ritkulásával, de vaddisznó több lett	1 fő
Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek a lakosságnak a helyi döntésekben, ügyekben való részvételével függenek össze, és amelyeken jó lenne változtatni?	

jó lenne már a szigetközi emberek véleményét is figyelembe venni, legyen szakember, vagy a Pista bácsi a föld végéről.	1 fő
Van-e a kérdőívvel kapcsolatosan bármilyen megjegyzése, vagy olyan kérdése, amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági társadalmi viszonyok.	
A döntéshozatalban mennyire fog látszani a szigetközi ember véleménye?, Az okozott károkat minimalizálni kéne (hamár az erőművet lebontani nem lehet.), Egyezségre kell törekedni a szlovákokkal, de nem mindenáron, a Dunakiliti erőmű sorsáról sürgősen dönteni kell, rendszeres konzultáció a szigetközi önkormányzatokkal (nyilvánosan!), nemzeti parkká alakítása a szigetköznek (nem csak szavakkal), kidolgozott tervek a mezőgazdasági, turisztikai, ipari hasznosításáról az előbbieket figyelembe vételével.	1 fő
Szigetközi NP, több szakmai fórum, következetes kiállása a Parlamentnek az EU Parlamentben a Szigetközért, nem a vélt konfliktust kéne kerülni.	1 fő

Tapasztalt-e változásokat, amiket a <u>Duna elterelése okozhatott? Mik ezek?</u>	
Halállomány, növényzet sűrűsége pusztulása, vadregényes táj eltűnése, minden megváltozott.	1 fő
a középkorú és az idősebb hullámtéri faállományokban több helyen tömeges csúcscsúszadás mutatkozik a talajvíz szintjének csökkenése hatására.	1 fő
a házak repedeznek és egyre fokozódik, a kutakból eltűnt a víz, az eső azóta elkerüli a térséget.	2 fő
elvadult sok terület a Duna mellett. Nincs elég kiránduló hely, ahol nem esznek meg a rovarok. Sok fa kiszáradt, a tározó elszívja az esőt nyáron sokszor, másfelől jön az eső. Pozsony helyett Bodak felől és akkor is nagyon nagy vihar.	1 fő
talajvízszint csökkenés, a házak egy része megsüllyedt repedezett, halpusztulás, a mellékágak eliszaposodása, az ártéri erdők egy részének pusztulása, a halak szaporodási helyének jelentős csökkenése.	2 fő
eltűnt a víz	1 fő
kevés a turista, elhanyagolt az erdő "szigetek", kevesebb a csapadék	1 fő
1. Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a <u>vízpótlás következményei</u> lehetnek? Mik ezek?	
holtágak megteltek vízzel, az élővilág kezd feléledni, de attól még az Öreg-Duna hiánya erősen érződik és a műtárgyak elcsúfítják a természetet	2 fő
fenékküszöb megépítése élelmentő funkciót tölt be, mert ellátja vízzel a már kiszáradástól fenyegetett dunai ágrendszert	1 fő
A fenékküszöb megépítése óta a mellékágakban lényegesen több víz van. A gyors vízfolyás a halak ivóhelyét tönkretette.	1 fő
kevés a hal, nem lehet fürödni, csónakázni a zárások miatt.	1 fő
Milyen szervezésű tájékoztató előadások / brosúrák voltak ezek?	
előadás=vízügyi szakemberektől. + magyar származású amerikai professzorral tiltakozás az elterelés ellen.	2 fő
napilapok: megyei és országos.	1 fő
Ön szerint volt-e értelme ezeknek a <u>tájékoztató előadásoknak, fórum(ok)nak, tájékoztató anyagoknak, kapott-e megfelelő tájékoztatást?</u>	
nem vették figyelembe kellő módon a résztvevők észrevételeit, véleményét és javaslatait	1 fő
Ön a <u>saját háza/kertje</u> kapcsán találkozott-e a <u>Duna elterelésére visszavezethető problémákkal?</u>	
a levegő páratartalmának csökkenése miatt a régi csapadékos május-június teljesen csapadékmentes, növényeket termelni öntözés nélkül lehetetlen.	1 fő
kevesebb csapadék	1 fő
Mik azok a <u>változások, amelyek problémát okoznak Ön szerint az egész <u>Szigetközben</u>, vagy annak egy részében a <u>Duna elterelése</u> miatt?</u>	
Kevesebb eső esik, "elkerülnek" bennünket a felhők, szárazság, még a fák árnyékában is kiég a fű.	1 fő
Mi a véleménye a <u>jelenlegi vízpótlásról?</u>	
Még mindig kevés. Sajnos azt az állapotot, amelyet a Duna elterelése előtt jellemezte a Szigetközt vissza állítani már nem lehet.	1 fő
elsőségedly nyújtó és életmentő jellegű. Tartós megoldást nem ígér és nem valósít meg.	1 fő

csak tűzoltásra jó, a probléma lényegét nem oldja meg, főleg ha árvizek lesznek és elviszik a kiépített műtárgyakat.	1 fő
Az eddig kipróbált vízpótlások közül még a jelenlegi rendszer az ami a legkevesebb ráfordítással aránylag egyenletes vízszintet biztosít, igaz, hogy ez elég alacsony.	1 fő
csak ideiglenes megoldás	1 fő
megfelelő, tűzoltásra jó	1 fő
nem elfogadható, rossz	1 fő
Ön szerint kitől kell kapnia a tájékoztatást?	
aki nem a mindenkori politikai helyzet függvényében magyarázza a dolgokat.	1 fő
a jó Istentől, mert már sohasem lesz Dunánk	1 fő
Ön szerint a <u>vízpótlás</u> megoldást jelentett-e bármelyik, a <u>Duna eltereléséből</u> adódó problémára?	
a dunaágak vízzel történő feltöltésére és ismét élővé változtatására.	1 fő
Van valamennyi víz és nem, pusztulnak ki teljesen bizonyos állatfajok és növények	1 fő
megemelkedett valamelyest a talajvízszint, a halak egy része vissza tud térni a régi ivóhelyek környékére, de ezen helyek mennyisége nagyon lecsökkent, megnőtt a vízi turizmus.	1 fő
nőtt a vízi turizmus.	1 fő
Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat?	
üzembe kéne helyezni a Dunakiliti erőművet	1 fő
a terelés előtt kellett volna ezen gondolkodni, az eredeti állapotot visszaállítani nem lehet.	1 fő
a terelés elején kellett volna kérdőíveket kitölteni az emberekkel.	1 fő
még egy fenékküszöböt létesíteni az Órag-Dunán, Ásványráró térségében, több vizet az öreg mederbe.	1 fő
a mindenkori hatalomnak az orránál tovább is látnia kellene	1 fő
Voltak-e olyan dolgok, amelyek pozitív hatásként jelentkeztek a <u>Duna elterelésével</u> kapcsolatban?	
pozitív hatásként értékelem, hogy a Duna árhuulámainak immár	1 fő
mederben lehetővé válló levezetése nyomán Szigetköz megmenekült az árvíz veszélytől	1 fő
az erdők letermelését nem annyira befolyásolta a Duna felső szakaszán leesett csapadékból adódó, hirtelen jövő árhullám.	1 fő
Van-e a kérdőívvel kapcsolatosan bármilyen megjegyzése, vagy olyan kérdése, amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági társadalmi viszonyok.	
Sajnos nem vagyok szakember, szaktudásom alapján. ill. tájékozottságom alapján felelőtlen kijelentéseket nem szeretnék tenni. Annyit azonban érzek és tudok, hogy életünk a faluban a Duna elterelése óta gyökeresen megváltozott. Hogy mi lenne a jó és a helyes a fentiek miatt nem tudom megmondani. Sajnos az 1990-es évek előtti állapot már vissza állíthatatlan. Az akkori kormány hibája az, hogy "papír tigris"-ként emlegették a szlovákok kijelentéseit, cselekedeteit. Sajnos most viszont mi isszuk meg ennek a levét.	1 fő

Meggyőződésem, hogy az egész ügyet kezdettől fogva politikai ügyként kezelik ezért biztosra veszem, hogy megoldást is csak politikai úton lehet találni. A megoldást tehát az hozná, ha a politika és a szakma végra egyet, ugyanazt akarná. Sajnos azzal, hogy Szlovákiát rákényszerítettük egy kis tározó megépítésére és így a szerződés felmondásával kizártuk magunkat a vízhozam szabályozásának esélyességéből. Esélyeink többé már nincsenek. A dunakiliti tározó kiiktatása lett a legnagyobb és a végzetes bellépés.	1 fő
A vélemény nem most kell megkérdezni, hanem 10 éve, hogy akarjuk-e azt, hogy csak közbe-közbe kapjunk vizet.	1 fő
Több víz kellene és meg kellene szüntetni, hogy tovább vaduljon a régi Duna korábbi medre. Nem most kellene megkérdezni az itt élők véleményét	1 fő
ezt nem most kellett volna megkérdezni, vagy pedig a minden mindegy alapon ki kellett volna próbálni az erőművet, azután is le lehetett volna állítani, ha nem teljesítette volna a hozzá fűzött reményeket.	1 fő
mért csak most kérdezték meg a szigetközi embereket	1 fő
megegyezni a Szlovákokkal a Dunakiliti üzem helyzetéről. Meg kell építeni a nagymarosi duzzasztót.	1 fő

Tapasztalt-e változásokat, amiket a <u>Duna elterelése okozhatott?</u> Mik ezek?	
Nincs elegendő víz, kevesebb halállomány, kisebb az idegenforgalom	1 fő
A pincékben nem gyakori a talajvíz	1 fő
1. Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a <u>vízpótlás következményei</u> lehetnek? Mik ezek?	
Nem	1 fő
Mi a véleménye a <u>jelenlegi vízpótlásról</u>	
nem tudja, nincs tájékoztatás	1 fő
Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat	
Nem tudják	1 fő
amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági társadalmi viszonyok	
Nincs	1 fő

Tapasztalt-e változásokat, amiket a <u>Duna elterelése</u> okozhatott? Mik ezek?	
alacsony vízállás a korábbi évekhez képest, zavaros, hínáros a víz.	9 fő
kiszámíthatatlan vízállás, gyakori áradás.	1 fő
alacsonyabb vízszint, a pincébe feljön a talajvíz.	1 fő
talajvízszint emelkedése	2 fő
egyenletesebb vízállás.	1 fő
a vízhozam kizárólag a szlovák fél akaratán múlik és a maradékot tudjuk csak elosztani. Mosoni Duna, Szigetköz.	1 fő
csökkent a folyóvíz mennyisége és a talajvíz mennyisége.	1 fő
Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a <u>vízpótlás következményei</u> lehetnek? Mik ezek?	
a vízszint emelkedett, az emelkedés és a csökkenés viszont általában hirtelen történik és ez a vízben élő élőlényekre zavaróan hat, a víz szennyezett, iszapos, nem lehet benne fürödni.	1 fő
nem.	1 fő
eső gyakorisága nagy mértékben mérséklődött, mert a víztömeg nem vonzza	1 fő
a pindében feljön a víz.	1 fő
egyenletes vízszint.	2 fő
rossz vízminőség.	1 fő
talajvízszint emelkedett a korábbi szintekhez képest.	1 fő
Milyen szervezésű tájékoztató előadások / brosrák voltak ezek?	
SZ. Ö. SZ.	1 fő
önkormányzati. vízügyi	6 fő
civil szerveződés, egyesületi	1 fő
vízügyi szakember	3 fő
MTESZ	1 fő
EDUVIZIG kiadvány	1 fő
Ön szerint volt-e értelme ezeknek a <u>tájékoztató előadásoknak</u>, fórum(ok)nak, <u>tájékoztató anyagoknak</u>, kapott-e megfelelő tájékoztatást?	
egyoldalú erőmű párti volt	1 fő
Mi a véleménye a <u>jelenlegi vízpótlásról</u>?	
Jelenleg a víz mennyiségét elegendőnek gondolom, a természetes források működését kellene visszaállítani kotrással.	1 fő
kevés	6 fő
tűzoltás a 24. Órában	2 fő
kevés vizet engednek be	1 fő
Az Öreg Dunán kevés.	1 fő
Ön szerint kitől kell kapnia a tájékoztatást?	
Illetékes minisztérium	1 fő
Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat?	
kotrással a természetes források felszabadítását kéne megoldani.	1 fő
a magyar és szlovák egyeztetéssel több vizet az eredeti mederbe.	1 fő
Több vizet kéne az Öreg Dunába engedni.	1 fő
közös megoldás kell.	1 fő

Van-e a kérdőívvel kapcsolatosan bármilyen megjegyzése, vagy olyan kérdése, amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági társadalmi viszonyok.	
az eredeti állapotot nem lehet vissza állítani, a normalizálásnak a vízpótlás és a víz tisztaságának javítása ad megoldást.	1 fő
Vissza kell állítani az eredeti állapotot, ez a világ legnagyobb pofátlansága, amit a szlovák kormány 92-ben művelt. A világ szégyene, hogy ez ellen semmit nem tudunk tenni.	1 fő
igen, de hiábavaló volt.	1 fő
minél kisebb kár okozással közelíteni az optimális helyzet visszaállítására.	1 fő

Tapasztalt-e változásokat, amiket a <u>Duna elterelése</u> okozhatott? Mik ezek?	
talajvíz elment, élővilág elpusztult, veszélyben az itt élő állatok költő és ivó helye	1 fő
erdő pusztulás, a pangó vizek miatt szúnyok invázió	1 fő
folyamatosan áradó-apadó a víz	1 fő
eltűnt a víz, 270 cm-rel alacsonyabb a vízállás, szárazság van.	2 fő
házfal repedés, talajvízszint csökkenés	3 fő
a mezőgazdaság eltartóképesége csökkent, munkahelyek szűntek meg, mentálisan is károsodott szigetköz lakossága	1 fő
Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a <u>vízpótlás következményei</u> lehetnek? Mik ezek?	
rendetlenség a régi természetvédelmi területeken, félbe hagyott munkák hatalmas és sok felesleges munka a semmiért.	1 fő
a községet elzárták erdeitől, csak nagy kerülő utakkal megközelíthetők	1 fő
talajvíz mélyebre került, erdőket nehéz megközelíteni a vízszint ingadozások miatt	1 fő
nincs még mindig megfelelő víznyomás, víztömeg, hogy a talajba bejuthasson a víz a közlekedőedények törvénye alapján.	1 fő
talajvízszint emelkedett és állandósult	1 fő
esztétikailag a víz hiányzik	1 fő
Milyen szervezésű tájékoztató előadások / brosúrák voltak ezek?	
önkormányzati	2 fő
sajtó	1 fő
hidrológiai társaság, Vízügyi	1 fő
brosúrák	1 fő
hatástanulmányok, koncepciók, tájékoztató kiadványok	1 fő
Ön szerint volt-e értelme ezeknek a <u>tájékoztató</u> előadásoknak, fórum(ok)nak, tájékoztató anyagoknak, kapott-e megfelelő tájékoztatást?	
a lakosságot soha senki nem kérdezte meg igazán	1 fő
térségünkben nem volt ilyen jellegű előadás	1 fő
Ha igen, mi volt a kérdőív témája, és milyen intézmény vagy szervezet végezte a felmérést?	
kárfelmérés volt közvetlen környezetemben, bár semmi fogatja nem volt	3 fő
nem tudja kiktől, de volt több is	1 fő
Ön a <u>saját háza/kertje</u> kapcsán találkozott-e a <u>Duna elterelésére</u> visszavezethető problémákkal?	
gyümölcsfák kiszáradtak, veszélybe került a Duna alatti ivóvíz készlet	1 fő
a régi Duna meder teljesen feltöltődött	1 fő
Mi a véleménye a <u>jelenlegi vízpótlásról</u>?	
csepp a tengerbe, kevés vizet kapunk	2 fő
néhány állóvízből folyót alakított ki, elzárta néhány erdőt a gyalogos megközelítéstől	1 fő
annyi vizet engednek be, amennyit akarnak, vagy éppen szükséges	1 fő
javítani kell rajta, így nem jó	4 fő
bizonyos helyeken megoldotta a problémát	2 fő
Ön szerint kitől kell kapnia a tájékoztatást?	
kormányzati szervektől	1 fő

Ön szerint a <u>vízpótlás</u> megoldást jelentett-e bármelyik, a <u>Duna eltereléséből</u> adódó problémára?	
az élővilág talán nem pusztul olyan rohamosan, a vadak talán találnak valami búvóhelyet	1 fő
kicsit magasabb talajvizszint	2 fő
Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat?	
több és folyamatos vízmennyiség kerüljön a mederbe, mert most a párhuzamokon folyik el és nem a talajba kerül bele	4 fő
vissza állítani az eredeti állapotot	1 fő
a vegetációs időszakban kéne többször feltölteni a Dunát	2 fő
A már meglévő csatornákat kellene felújítani, szélesíteni, zsiliprendszerrel lelátva vissza lehetne tartani ill. át lehetne engedni a magasabb vízszint vízmennyiségét	1 fő
több víz, több megduzzasztás	1 fő
Voltak-e olyan dolgok, amelyek pozitív hatásként jelentkeztek a <u>Duna elterelésével</u> kapcsolatban?	
a 2002-es árvíznél a műcsatorna megoldotta felső Szigetköz elárasztását	1 fő
Van-e a kérdőívvel kapcsolatosan bármilyen megjegyzése, vagy olyan kérdése, amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági társadalmi viszonyok.	
vizet a mederbe, de sokat. A vízpótlás csak próbálkozás, nem lehet ez a végső megoldás	3 fő
a Duna elterelése politikai lépés volt, nem a szigetközben élő emberek érdekeit képviselte csak hátrányt okozta vízi közlekedés szempontjából. Több víz kéne a régi Duna mederbe, akkor javulnia közlekedés és a turizmus is.	1 fő
mikor lesz vizünk és a bösi erőműből energiánk?	1 fő
a megígért Szigetközt ért károk megtérítése elmaradt	2 fő
van-e elképzelés a problémák orvoslására, erre fedezet?	1 fő

Tapasztalt-e változásokat, amiket a <u>Duna elterelése</u> okozhatott? Mik ezek?	
kevesebb hal, állandó vízszint ingadozás	2 fő
sokkal alacsonyabb vízállás, piszkosabb a víz	6 fő
talajvízszint süllyedése, földek elértéktelenedése.	2 fő
a vízmennyiség hiánya nagy mértékben befolyásolja a Szigetköz képét negatív irányban. A Szigetköz ökológiai romokban hever.	1 fő
alacsonyabb vízszint, kevesebb turista, kevesebb hal, Szigetköz érték csökkenése, természetes növény és állat világot veszély fenyegeti, pusztulás - kihalás.	1 fő
Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a <u>vízpótlás következményei</u> lehetnek? Mik ezek?	
a Szigetközben több lett a száraz terület ami előtte víz alatt volt, most halott föld.	1 fő
szárazság	1 fő
Nyáron alacsony a vízszint, magasabb vízszintnél áradás van.	1 fő
nem tapasztalt, túl fiatal	1 fő
szennyeződés	1 fő
magasabb vízszint és az ezzel járó természet javulása.	1 fő
Milyen szervezésű tájékoztató előadások / broszúrák voltak ezek?	
vízügyi	1 fő
önkormányzati	2 fő
Szigetközi és megyei siketek dumája volt.	1 fő
TV műsor	2 fő
Ha igen, mi volt a kérdőív témája, és milyen intézmény vagy szervezet végezte a felmérést?	
önkormányzat	1 fő
Ön a <u>saját háza/kertje</u> kapcsán találkozott-e a <u>Duna elterelésére</u> visszavezethető problémákkal?	
a Duna mellékágai kiapadtak	1 fő
Mi a véleménye a <u>jelenlegi vízpótlásról</u>?	
nem elegendő a Szigetköz részére.	2 fő
nem pótolja a régi Duna általi víz mennyiségét.	1 fő
pocsék.	1 fő
nem tudom, hogy mit jelent ez a fogalom.	1 fő
a jelenlegi helyzet mellett nagy szükség van a tájnak vízpótlásra.	1 fő
kevés, természetes növényvilág, állatvilág élőhelyének visszahódításához.	1 fő
Ön szerint kitől kell kapnia a tájékoztatást?	
szakemberek tudására volna szükség	1 fő
Ön szerint a <u>vízpótlás</u> megoldást jelentett-e bármelyik, a <u>Duna eltereléséből</u> adódó problémára?	
a természet megmentése a végső pusztulástól (erdő és növények száradnak)	1 fő
vízmennyiség kissé nő.	1 fő
Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat?	
haltelepítés a Szigetközben	1 fő
Szlovákiával közösen.	1 fő

szakemberekre kellene bízni és nem a politikára.	1 fő
Tájvédelem, a közösségek összetartása és együtt működése.	1 fő
Van-e a kérdőívvel kapcsolatosan bármilyen megjegyzése, vagy olyan kérdése, amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági társadalmi viszonyok.	
nagyon sajnálom, hogy a politika elrontotta a Duna megmaradását.	1 fő
mikor lesz a sok kérdésből megoldott valóság?	1 fő
a kérdőívet már rég ki kellett volna bocsátani.	1 fő
Ezt már nagyon elrontották és az a mindenkori politika felelőssége. Túl sok az okoskodó politikus, akik nem hajlandóak a szakemberek véleményét meghallgatni és elfogadni.	1 fő

Tapasztalt-e változásokat, amiket a <u>Duna elterelése okozhatott? Mik ezek?</u>	
A mosoni duna vízhozama növekedett, vízszintje állandósult, kevesebb lett a hal.	1 fő
szélsőséges vízjárás, a hal állomány 90-100 %-a eltűnt, a május-júniusi záporok	1 fő
gyors vízszint változások, kevés hal, feltöltődött meder	1 fő
alacsony talajvízszint, szegényesebb növényzet	1 fő
magasabb a vízállás	1 fő
Az eredeti mg.-i, erdészeti kultúrák átalakulása, megváltozása. Új, kevésbé honos növények megjelenése, az ökológiai egyensúly felbomlása	1 fő
Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a <u>vízpótlás következményei</u> lehetnek? Mik ezek?	
szennyezettebb a víz	1 fő
nem	1 fő
egyenetlen vízszint	1 fő
talajvízszint emelkedés	1 fő
kevesebb a hal	1 fő
Milyen szervezésű tájékoztató előadások / brosúrák voltak ezek?	
szigetközi. tájegységi	1 fő
helyi lap	1 fő
ÉDUVIZ, SZOSZ	1 fő
szociológiák	1 fő
Ön a <u>saját háza/kertje kapcsán találkozott-e a Duna elterelésére visszavezethető problémákkal?</u>	
ártéri erdők növényvilága változik, fűzfa néhol elhal, a Duna hinarasodik, algásodik.	1 fő
feliszapolódás. rothadó növényi és mocsári szagok	1 fő
Mi a véleménye a <u>jelenlegi vízpótlásról?</u>	
túlságosan költséges	1 fő
gyenge elégséges	1 fő
esetenként. nemzetközileg kéne rendezni.	1 fő
egyenetlen, túlnyomó részt kevés	1 fő
mennyisége kevés	1 fő
a Mosoni Dunában több, az Öreg Dunában kevesebb a víz	1 fő
Ön szerint kitől kell kapnia a tájékoztatást?	
előadótól, akik ismerik a részleteket és nem vezeték félre a hallgatókat	1 fő
a problémákat?	
mederkotrás, "medermosás", a Rajka fölötti zsilip rendszeres megnyitása, az üzemi halászat szabályozása, megszüntetése, ősi halkultúra vissza adása, (villany használatának megszüntetése), részletes környezeti, biológiai vizsgálatok, független szervezet létrehozatala (kormánytól és anyagiaktól)	1 fő
megegyezéssel és befektetéssel	1 fő
több víz kellene	1 fő
vízmeztartási rendszerek, művek további építésével	1 fő
vissza állítani az eredeti állapotot, vagy a Dunakiliti zsilip üzemeltetésével több vizet eresztetni a Dunába	1 fő

Voltak-e olyan dolgok, amelyek pozitív hatásként jelentkeztek a <u>Duna elterelésével</u> kapcsolatban?	
ismertebb lett a térség, de figyelmet nem kapott	1 fő
Vannak-e olyan problémák a vízpótlással kapcsolatban a lakóhelyén, amelyek a lakosságnak a helyi döntésekben, ügyekben való részvételével függenek össze, és amelyeken jó lenne változtatni?	
nincs részletes információ a váltásokról, az emberek bizonytalanok. Ha a tettekre kerülne sor, nagyobb összefogás lenne tapasztalható.	1 fő
nincs elég tájékoztatás, nincs ambíció	1 fő
amelyek annak köszönhetőek, hogy Szigetközön kívüli területek környezetvédelmi (zöld) egyesületei, szervezetei foglalkoznak az Önök helyi problémáival, és amelyeken jó lenne változtatni?	
a területi hovatartozás szintjén több érdeklődést felkeltő program létrehozatala. Politikai irányoktól független fejlesztésm, döntés hozatal. A szigetköz előtérbe	1 fő
kérdése, amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági társadalmi viszonyok.	
a Szigetköz ökológiai egyensúlyát vissza kéne állítani: árvízi erdől telepítése, azok irányítása, a rehabilitáció támogatása, anyagi támogatás	1 fő
sok idő kell a jó megoldáshoz. Okai:- szlovákok negatív hozzá állása az ügghöz. - politikai kérdést csinálnak belőle, -a klímaváltozás miatti árvizeket is bele kell venni a	1 fő
több információ kéne	1 fő
fenyegetett az árvíz.	1 fő

Tapasztalt-e változásokat, amiket a Duna elterelése okozhatott? Mik ezek?	
Gyakori vízszint ingadozások, évente több kisebb-nagyobb árhullám alakul ki, magas árhullámok előbb megjelennek, belvíz	1 fő
Áradás-apadás megszokott rendszeressége megromlott	1 fő
időszakosan alacsony vízállás	1 fő
a kertművelés megváltozott, hol belvíz, hol szárazság van.	1 fő
ingadozó vízszint	2 fő
vízminőség romlása	1 fő
több a talajvíz	1 fő
pusztul az élővilág	1 fő
nem tudom, mert életkorom túl fiatal, hogy a változásokat megfelelően tudjam követni.	1 fő
Tapasztalt-e olyan változásokat, amik a vízpótlás következményei lehetnek? Mik ezek?	
A védtöltések aljzatának nagyobb fokú átnedvesedése, éppen ezért a magas árhullámok nagyobb veszélyt jelentenek	1 fő
természetes viszonyoktól független az áradás	1 fő
a földek rendbetétele nem úgy ment mint kellene	1 fő
nálunk semmit sem ér	1 fő
több a talajvíz.	1 fő
Milyen szervezésű tájékoztató előadások / brosúrák voltak ezek?	
az elterelés előtt vízügyi szakemberek előadása a faluban	1 fő
VITUKI, pártok által szervezett	1 fő
falugyűlés	1 fő
Mik azok a változások, amelyek problémát okoznak Ön szerint az egész Szigetközben, vagy annak egy részében a Duna elterelése miatt?	
a természetes vízjárás hiánya érződik az egész ökológián	1 fő
Mi a véleménye a jelenlegi vízpótlásról?	
nem megfelelő. a szivattyúzás drága. Ki kellene bővíteni a nekünk járó víz mennyiségét	1 fő
nem kellett volna beavatkozni	1 fő
nincs véleménye	1 fő
nem megfelelő	1 fő
remélem, idővel egyre jobban lehet a környezetben észrevenni a pozitív hatásokat.	1 fő
szerintem működik. Hogy jól jól vagy rosszul, nem tudom.	2 fő
rossz	2 fő
Ön szerint kitől kell kapnia a tájékoztatást?	
aki ebben a leghitelesebb	1 fő
Ön szerint a <u>vízpótlás</u> megoldást jelentett-e bármelyik, a <u>Duna eltereléséből</u> adódó problémára?	
bizonyos halfajok eltűnése, csökkenése, pl.: csuka, márna, kecsege, ponty, vörösszárnyú keszeg	1 fő
a természetes állapotok visszaállítására kell törekedni ésszerű határok között	1 fő
Ön szerint milyen egyéb megoldásokkal lehetne csökkenteni/megszüntetni a problémákat?	
Vissza adni az Öreg-Duna belí magyarságnak a minket illető vízmennyiséget, ami a mindenkori vízhozam fele.	1 fő
meg kell egyezni a szlovák féllel	1 fő
tárgyalások	1 fő
duzzasztással	1 fő

Van-e a kérdőívvel kapcsolatosan bármilyen megjegyzése, vagy olyan kérdése, amelyre választ vár? Kérjük, írja le az előadással, a kérdőívvel és a vízpótlással kapcsolatos véleményét. Ön hogy látja a kialakult helyzetet, mi lehet a megoldás, hogy visszaálljanak, normalizálódjanak a természeti, gazdasági, társadalmi viszonyok a Szigetközben.	
el kellene érni a vízmegosztást 50-50 %-ban	1 fő
köznép felé több információ => következtetés, => ésszerű és gazdaságos megoldás	1 fő
Nincs rá megoldás, főnt eldöntik a nagyok mi ebbe nem tudunk beleszólni, még ha tudnánk is.	1 fő
a sok beszéd, sok értelmetlen vita helyett végre cselekedni kellene.	1 fő
nekünk magyaroknak is kellene építenünk vízi erőművet, amely előnyeit minden ország élvezzi Németország, Ausztria, csak mi nem. Ilyen folyót, mint a Duna ki kellene használni a lehetőségeket amit a folyó nyújtani tud.	1 fő
ezzel a kérdéssel nem most kellene foglalkozni hanem már sokkal előbb, nem a szlovákoknak kellett volna megépíteni a vízierőművet hanem a magyaroknak.	1 fő
nem a kérdőívvel, hanem a megszervezésével van problémám, így kevés lesz az érdemi visszajelzés és rossz lesz a visszajelzés hitelessége.	1 fő
van, de nem írom le.	1 fő
ezen már nem lehet változtatni.	1 fő
klónozni kellene a kihalóban lévő állatokat, de azt gondolom, ez a kérdés már megoldhatatlan, mivel nincs mit.	1 fő

VÍZÜGYI IRODA

VI-665/1/2002.

Ea.: Birck Ernő

J e l e n t é s

**Rakics Róbert helyettes államtitkár úr
a Környezetvédelmi Hivatal vezetője részére**

A minisztérium „Infrastruktúra fejlesztési” keretének terhére - a Vízügyi Iroda megrendelésére - a VITUKI Consult Rt. 2002 évben „A szigetközi vízpótlással szemben támasztott műszaki és társadalmi igények, valamint a tényleges állapot összevetése” címmel tanulmányt készített.

A zárójelentés egy példányát szíves felhasználásra megküldöm.

B u d a p e s t , 2003. január 13.

/ Dr. Karolyi Csaba /

